

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Słubice, 2025

Zamawiający:

Gmina Słubice
ul. Płocka 32
09-533 Słubice

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Dominika Kujawa

Spis treści

Wstęp	4
1. Wnioski z diagnozy	9
1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy	9
1.2. Analiza SWOT	23
1.3. Potencjał gminy	25
1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe	26
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań	28
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	44
3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	44
3.2. System powiązań przyrodniczych	47
3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych	51
3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej	53
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	59
4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	59
4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	61
4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	63
4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlowych wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	64
4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	64
4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	65
4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	67
4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	68
4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	69
4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	71
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	72
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Słubice	74
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	75
8. Ramy finansowe i źródła finansowania	78
Spis tabel i rysunków	91

Wstęp

Strategię rozwoju jednostki samorządu terytorialnego sporządza się na podstawie art. 10e. i 10f ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153).

Strategię rozwoju sporządza się w formie tekstowej oraz graficznej zawierającej zobrazowanie treści, w szczególności: modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej i obszarów strategicznej interwencji.

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych między innymi ze środków zewnętrznych.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Słubice, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań¹.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy w Strategii Rozwoju przedstawiono plan działań do 2035 roku. Określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku;

¹ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035 stanowi odrębny raport. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z diagnozy.

- Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026;
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy z dokumentami wyższego rzędu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.

Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez Gminę wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym

osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Gminy Słubice zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 roku (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;

Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;

Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;

Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;

Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;

Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Gminy Słubice, obejmujące rozwój spójnej i bezpiecznej infrastruktury transportowej, modernizację i rozbudowę sieci drogowej, poprawę dostępności komunikacyjnej oraz wspieranie zrównoważonych form mobilności, w tym transportu zbiorowego i infrastruktury rowerowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku.

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2023-2026

Program przyjęty został uchwałą numer 242 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 roku. Dokument jest głównym dokumentem strategicznym niezbędnym do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Głównym celem Programu jest zwiększenie odporności zasobu zabytkowego w Polsce.

Powyższy cel realizowany będzie przez następujące cele szczegółowe :

Cel szczegółowy 1. Weryfikacja wybranego zasobu zabytków i wzmocnienia narzędzi ochrony dziedzictwa o wyjątkowej wartości.

- Kierunek działań 1.1. Podnoszenie wiedzy o wybranych grupach zasobu zabytkowego kraju.
- Kierunek działań 1.2. Ochrona zabytków i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości.
- Kierunek działań 1.3. Realizacja międzynarodowych zobowiązań.

Cel szczegółowy 2. Wzmocnienie potencjału organizacyjnego systemu ochrony zabytków.

- Kierunek działań 2.1. Cyfryzacja procesów administracyjnych.
- Kierunek działań 2.2. Wzmacnianie zastosowania nowych technologii w ochronie zabytków.
- Kierunek działań 2.3. Reforma finansowania ochrony i opieki nad zabytkami.

Cel szczegółowy 3. Rola zabytków w zrównoważonym rozwoju (edukacja i partycypacja).

- Kierunek działań 3.1. Wzmacnianie narzędzi ochrony zabytków wobec zmian klimatycznych.
- Kierunek działań 3.2. Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

Jednym z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035 jest wzmocniona tożsamość kulturowa oraz tradycje i dziedzictwo lokalne, w ramach którego planowane są między innymi działania obejmujące ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego, wspieranie lokalnych inicjatyw kultywujących tradycje oraz organizację wydarzeń integrujących społeczność wokół wartości i tożsamości lokalnej. Zgodnie z powyższym oba dokumenty są ze sobą spójne. Strategia przyczynia się do realizacji celów Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami poprzez działania związane z ochroną zasobów kulturowych oraz rozwijaniem oferty edukacyjno-kulturowej, w tym również przez podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa historycznego.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Strategia przyjęta została uchwałą numer 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 roku.

Głównym celem strategii wojewódzkiej jest zapewnienie wysokiej jakości życia przez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.

Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez realizację działań w obszarach tematycznych rozwoju:

Obszar GOSPODARKA; cel rozwojowy: konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze; kierunki działań:

- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji,
- Cyfryzacja gospodarki,
- Rozwój konkurencyjnej gospodarki,
- Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej,
- Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich.

Obszar DOSTĘPNOŚĆ; cel rozwojowy: dostępne i mobilne Mazowsze; kierunki działań:

- Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiskach, mieszkańców i przestrzeni,
- Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu,
- Udrożnienie systemu tranzytowego na pozostałych trasach.

Obszar ŚRODOWISKO I ENERGETYKA; cel rozwojowy: zielone, niskoemisyjne Mazowsze; kierunki działań:

- Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska,
- Proekologiczna transformacja energetyki,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu,
- Poprawa jakości środowiska.

Obszar SPOŁECZEŃSTWO; cel rozwojowy: Mazowsze zintegrowane społecznie; kierunki działań:

- Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego,
- Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych,
- Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców,
- Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki,

- Włączenie i inteligencja społeczna.

Obszar KULTURA I DZIEDZICTWO; cel rozwojowy: Mazowsze bogate kulturowo; kierunki działań:

- Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego,
- Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa,
- Upowszechnienie kultury i twórczości,
- Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej.

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035 jest zgodna z celami Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze, wspierając ich realizację na poziomie lokalnym. Działania gminy w zakresie rozwoju nowoczesnej i niskoemisyjnej infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, wspierania lokalnej przedsiębiorczości, poprawy jakości usług społecznych i edukacyjnych, ochrony dziedzictwa kulturowego, a także wzmacniania spójności społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, korespondują z priorytetami wojewódzkimi w obszarach gospodarki, dostępności, środowiska, społeczeństwa oraz kultury. W szczególności, Gmina Słubice wspiera rozwój zrównoważonego systemu transportowego, modernizację infrastruktury edukacyjnej i zdrowotnej, aktywizację mieszkańców oraz ochronę i promocję lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Gminy i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi odrębny raport.

1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy

Sfera społeczna – podsumowanie

Procesy demograficzne

W 2024 roku gminę zamieszkiwały 4 082 osoby, w tym 2 037 osób (49,90%) stanowili mężczyźni, a 2 045 osób (50,10%) stanowiły kobiety. Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba

mieszkańców zmniejszyła się o 125 osób, czyli o 2,97%, z czego liczba mężczyzn spadła o 73 osoby (3,46%), a kobiet o 52 osoby (2,48%). Gmina Słubice doświadcza spadku liczby ludności, co wpisuje się w niekorzystne tendencje demograficzne charakterystyczne dla wielu jednostek terytorialnych w Polsce. Zmniejszająca się populacja wynika zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i utrzymującego się przez kolejne lata ujemnego salda migracji. Liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń, co świadczy o procesie depopulacji. Jednocześnie rosnąca liczba wymeldowań oraz ograniczony napływ nowych mieszkańców przyczyniają się do pogłębiania tego procesu.

Struktura wiekowa gminy ukazuje postępujące procesy starzenia się populacji oraz zmiany w rozkładzie grup ekonomicznych. Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców przedstawia się następująco:

- grupa wieku przedprodukcyjnego (osoby od 0 do 17 lat): 17,66%
- grupa wieku produkcyjnego (od 18 do 59 lat dla kobiet i od 18 do 64 lat dla mężczyzn): 58,85%,
- grupa wieku poprodukcyjnego (czyli od 60 lat włącznie w przypadku kobiet i 65 lat włącznie w przypadku mężczyzn): 23,49%.

Na przestrzeni lat 2020-2024 można zaobserwować widoczne zmiany w strukturze wiekowej ludności: liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 7,68%, w wieku produkcyjnym spadła o 4,26%, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 4,58%.

W gminie obserwuje się ubytek ludności, będący efektem zarówno ujemnego przyrostu naturalnego, jak i wieloletniego deficytu migracyjnego. Nadwyżka zgonów nad liczbą urodzeń stanowi wyraźny symptom postępującej depopulacji. Jednocześnie stale utrzymujący się wysoki poziom wymeldowań, przy jednoczesnym braku znaczącego napływu nowych mieszkańców, pogłębia omawiany proces. Struktura demograficzna wskazuje również na zaawansowany proces starzenia się populacji. Malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym może w perspektywie długoterminowej przełożyć się na problemy związane z utrzymaniem infrastruktury edukacyjnej. Spadek liczby uczniów może wymusić optymalizację sieci szkół. Równolegle, zmniejszający się zasób siły roboczej może skutkować niedoborami na lokalnym rynku pracy, co z kolei może osłabić potencjał gospodarczy gminy. Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym generuje rosnące obciążenia w zakresie opieki zdrowotnej, pomocy społecznej oraz systemu zabezpieczenia społecznego.

Poprawa sytuacji demograficznej wymaga wdrożenia zintegrowanych działań strategicznych, skoncentrowanych na podniesieniu jakości życia mieszkańców oraz zwiększeniu atrakcyjności

osadniczej regionu. Kluczowe znaczenie ma rozwój nowoczesnej infrastruktury technicznej – w szczególności systemów wodno-kanalizacyjnych, energetycznych i teleinformatycznych – jak również poprawa stanu technicznego dróg, chodników i dróg dla rowerów. Usprawnienie transportu publicznego stanowi istotny element wspierający mobilność mieszkańców oraz dostępność usług i miejsc pracy. Ważnym aspektem jest również rozwój przestrzeni publicznych – zwiększenie powierzchni terenów zielonych oraz wdrażanie działań poprawiających poziom bezpieczeństwa. Długofalowe działania powinny obejmować także wsparcie sektora lokalnej przedsiębiorczości i tworzenie warunków sprzyjających inwestycjom. Zatrzymanie odpływu młodych ludzi oraz przyciąganie nowych mieszkańców wymaga również rozwoju zróżnicowanej oferty mieszkaniowej, zarówno jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej, dostosowanej do potrzeb różnych grup społecznych. Zalecane jest prowadzenie spójnej polityki promocyjnej gminy, ukierunkowanej na eksponowanie jej możliwości rozwojowych oraz potencjału inwestycyjnego, co może przełożyć się na zwiększenie konkurencyjności jednostki w skali regionalnej i krajowej.

Edukacja i opieka nad dziećmi

Dostęp do usług edukacyjnych i opieki nad dziećmi na terenie gminy Słubice zapewniają szkoły podstawowe oraz placówka przedszkolna:

- Przedszkole Samorządowe w Słubicach – 4 oddziały,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Piotrkówku – 8 oddziałów oraz oddział przedszkolny,
- Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Słubicach – 16 oddziałów oraz dwa oddziały przedszkolne,
- Szkoła Podstawowa w Świniarach – 8 oddziałów oraz oddział przedszkolny.

Analiza lokalnego systemu edukacji w gminie Słubice wskazuje, że funkcjonujące na jej terenie placówki oświatowo-wychowawcze odgrywają istotną rolę w strukturze społecznej i są fundamentem lokalnej polityki edukacyjnej. Pomimo sprawnie funkcjonującego systemu edukacyjnego w gminie Słubice – obejmującego stabilną infrastrukturę, ciągłość pracy pedagogicznej oraz wykwalifikowaną kadrę. Analiza danych z lat 2020-2024 ujawnia postępujące problemy o charakterze demograficznym i strukturalnym. W szczególności dotyczy to malejącej liczby dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, co jest typowym zjawiskiem na obszarach wiejskich i stanowi poważne wyzwanie dla lokalnej polityki oświatowej.

Widoczny jest wyraźny trend spadkowy liczby uczniów uczęszczających do gminnych placówek edukacyjnych. Uwarunkowany jest on zarówno utrzymującym się niskim przyrostem naturalnym, jak i nasilającą się migracją młodych rodzin do większych aglomeracji – takich jak

Płock czy Warszawa. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na tę tendencję jest wybór szkół poza terenem gminy przez część rodziców, szczególnie w przypadku uczniów starszych klas, co bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu skolaryzacji i osłabienie potencjału lokalnego systemu edukacji.

Wskaźnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie pozostaje poniżej średnich wartości powiatowych i ogólnopolskich. Spadek tego wskaźnika w roku 2023 potwierdza potrzebę wdrażania strategii promujących ofertę lokalnych placówek oświatowych oraz zwiększających społeczne zaufanie do jakości edukacji. W tym celu rekomenduje się uruchomienie mechanizmów konsultacyjnych z rodzicami, rozwój zajęć specjalistycznych oraz szeroką promocję osiągnięć uczniów i nauczycieli w społeczności lokalnej.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty wskazują na umiarkowaną stabilizację w zakresie kompetencji uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem pozytywnego trendu w obszarze języka polskiego – rezultaty w tym przedmiocie coraz bardziej zbliżają się do średniej powiatowej. Wyniki z języka angielskiego utrzymują się na poziomie przeciętnym, przy czym niektóre roczniki osiągały wyniki przewyższające średnią gminną. Największe trudności uczniowie wykazują w zakresie matematyki – zarówno w wynikach egzaminacyjnych, jak i obserwacjach nauczycieli. Stanowi to istotny sygnał do wdrożenia działań korygujących, takich jak zajęcia wyrównawcze, dodatkowe lekcje oraz programy indywidualnego wsparcia ucznia, ukierunkowane na poprawę kompetencji matematycznych.

W strukturze lokalnych usług opiekuńczo-edukacyjnych zauważalny jest brak instytucji publicznego żłobka, co stanowi istotną przeszkodę dla rodziców dzieci do lat trzech, szczególnie kobiet wracających na rynek pracy. Brak zinstytucjonalizowanej opieki nad najmłodszymi ogranicza aktywizację zawodową młodych rodzin oraz wpływa na ich decyzje dotyczące osiedlania się na terenie gminy. W związku z tym zasadne jest rozważenie utworzenia żłobka bądź punktu dziennej opieki, przy wykorzystaniu możliwości finansowania ze środków krajowych lub europejskich. Alternatywnie rekomenduje się analizę możliwości współpracy z sektorem pozarządowym lub w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w celu zapewnienia elastycznych form wsparcia opiekuńczego.

W kontekście wyzwań demograficznych i edukacyjnych, działania samorządu powinny koncentrować się na następujących obszarach:

- poprawie efektywności nauczania w zakresie przedmiotów o największych deficytach, w szczególności matematyki,
- rozwoju zajęć pozalekcyjnych przygotowujących do egzaminów zewnętrznych,
- zwiększeniu dostępności do edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,

- wdrożeniu kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin z dziećmi do lat 3, w tym poprzez rozwój infrastruktury żłobkowej.

Osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia w gminie Słubice wymaga spójnych i długofalowych działań opartych na ścisłej współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi, dyrektorami szkół, nauczycielami, organizacjami społecznymi oraz rodzicami. Tylko w ten sposób możliwe będzie utrzymanie nowoczesnego, dostępnego i efektywnego systemu edukacyjnego, dostosowanego do zmieniających się realiów demograficznych i rosnących oczekiwań społecznych.

Kultura, turystyka, sport i rekreacja

W strukturze administracyjnej gminy Słubice kluczową rolę w realizacji zadań z zakresu kultury pełni Gminna Biblioteka w Słubicach. Instytucja ta nie ogranicza swojej działalności jedynie do udostępniania zbiorów bibliotecznych – stanowi również ważne centrum aktywności społeczno-kulturalnej. W ramach swojej misji realizuje zadania związane z upowszechnianiem czytelnictwa, dostarczaniem informacji oraz organizacją wydarzeń o charakterze edukacyjnym i artystycznym. Biblioteka prowadzi działalność animacyjną poprzez między innymi spotkania autorskie, konkursy literackie, imprezy tematyczne i wydarzenia integracyjne, stając się tym samym lokalnym ośrodkiem życia społecznego.

Na terenie gminy zlokalizowane są zabytki wpisane do rejestru bądź ewidencji zabytków, w tym m.in.:

- Zespół pałacowo-parkowy – klasycystyczna rezydencja z końca XVIII wieku wraz z historycznym układem przestrzennym oraz elementami dawnego folwarku,
- Zespół dworski w Studzieńcu – obejmujący zabytkowy pałac, park krajobrazowy z unikalną grotą źródlaną oraz XIX-wieczną neogotycką kapliczkę,
- Obiekty sakralne – m.in. Kościół św. Marcina w Słubicach i Kościół św. Michała Archaniola w Zycku Polskim, które łączą funkcję religijną z wartością artystyczno-historyczną,
- Zabudowa drewniana – pozostałości elementów tradycyjnej architektury wiejskiej z XIX wieku, zachowane w miejscowościach takich jak Słubice, Piotrkówek i Zyck Polski,
- Miejsca pamięci i cmentarze – w tym zabytkowy cmentarz w Jamnie, kwatera wojenna w Słubicach upamiętniająca wydarzenia z września 1939 roku oraz Gaj Pamięci w Grzybowie, w którym posadzono dęby poświęcone ofiarom katastrofy smoleńskiej.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączeminiu Polskim, będący częścią Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Placówka ta dokumentuje historię i dorobek kulturowy olęderskich osadników (mennonitów i ewangelików), którzy zamieszkiwali tereny doliny Wisły. W skład ekspozycji wchodzi m.in. XVIII-wieczny kościół ewangelicki, odtworzone zagrody chłopskie, spichlerz oraz cmentarz. Skansen prowadzi także działalność

edukacyjną, organizując wydarzenia tematyczne i zajęcia muzealne, które popularyzują wiedzę o dziedzictwie kultury olęderskiej wśród mieszkańców i turystów.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Za ochronę zdrowia mieszkańców Słubic odpowiada przede wszystkim Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS. Na terenie gminy zlokalizowana jest również jedna apteka. Mieszkańcy mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.

Na terenie gminy Słubice działania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Słubicach. Pomoc społeczna w gminie udzielana jest z wielu przyczyn, w tym ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, chorób przewlekłych, uzależnień, przemocy w rodzinie, bezdomności oraz trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dodatkowo wsparcie przysługuje osobom dotkniętym sytuacjami kryzysowymi, losowymi, a także tym powracającym do życia społecznego po opuszczeniu zakładów karnych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych. Działania wspomagające realizowane są również przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które wspierają rodziny zagrożone wykluczeniem i kierują je do odpowiednich form terapii.

W latach 2020-2023 obserwowano trend spadkowy w zakresie liczby osób i gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Zmniejszeniu uległ także udział beneficjentów w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Jednocześnie zmniejszał się odsetek osób korzystających z pomocy, co może wskazywać na poprawę sytuacji socjalno-ekonomicznej mieszkańców, skuteczność działań aktywizujących oraz zmiany w strukturze demograficznej i kryteriach kwalifikacyjnych.

Pomimo pozytywnych zmian, poziom korzystania z pomocy społecznej w gminie pozostaje wyższy niż średnia dla powiatu plockiego, województwa mazowieckiego i kraju. Może to świadczyć o istnieniu lokalnych uwarunkowań, takich jak niższe dochody, ograniczony dostęp do rynku pracy czy niedobory w zakresie usług społecznych. W związku z tym konieczne jest dalsze wzmacnianie systemu wsparcia poprzez rozwój działań profilaktycznych, usług społecznych oraz inicjatyw ukierunkowanych na integrację i aktywizację społeczną.

Długofalowym celem gminy jest zapewnienie ciągłości i skuteczności lokalnego systemu pomocy społecznej. Wymaga to regularnej diagnozy potrzeb, elastycznego dostosowywania oferty usług oraz rozwijania współpracy międzyinstytucjonalnej. Szczególną uwagę należy kierować na grupy najbardziej narażone na wykluczenie społeczne, takie jak osoby starsze, samotne czy rodziny z problemami wychowawczymi i uzależnieniami. Kluczowe pozostaje również wdrażanie mechanizmów monitorowania i oceny skuteczności działań, co umożliwi

szybką reakcję na pojawiające się wyzwania oraz optymalizację zarządzania lokalną polityką społeczną.

Aktywność społeczna

Frekwencja w wyborach stanowi jedno z narzędzi oceny poziomu aktywności obywatelskiej. Analiza danych Państwowej Komisji Wyborczej dla gminy Słubice za lata 2014-2025 ukazuje rosnący poziom zaangażowania mieszkańców w wyborach o charakterze ogólnokrajowym, zarówno parlamentarnych, jak i prezydenckich, przy jednoczesnym utrzymaniu umiarkowanego, lecz stabilnego udziału w wyborach samorządowych. Mimo wahań w przypadku głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, również tutaj widać oznaki zwiększającej się świadomości obywatelskiej, co potwierdza pozytywny kierunek zmian w postawach wyborczych lokalnej społeczności.

Na obszarze gminy Słubice obserwuje się systematyczny wzrost zaangażowania społecznego mieszkańców, który przejawia się w różnorodnych formach działalności poza sferą administracji publicznej. Wzrasta nie tylko frekwencja wyborcza, świadcząca o rosnącym poczuciu obywatelskiej odpowiedzialności, lecz także liczba inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej. Dynamiczny rozwój działalności pozarządowej stanowi istotny element lokalnej struktury społecznej. Na terenie gminy funkcjonuje wiele aktywnych grup obywatelskich, które koncentrują swoje działania na takich obszarach jak pomoc społeczna, edukacja, kultura, sport, ochrona środowiska czy promocja zdrowia. Ich obecność znacząco wpływa na jakość życia mieszkańców oraz umożliwia im udział w licznych projektach i wydarzeniach integracyjnych.

Organizacje te pełnią istotną rolę w animowaniu lokalnych społeczności – integrują różne grupy wiekowe, wspierają osoby w trudnej sytuacji życiowej, podtrzymują dziedzictwo kulturowe regionu, rozwijają postawy proekologiczne oraz promują zdrowy tryb życia i aktywność fizyczną. Wśród działających inicjatyw znaleźć można między innymi zespoły folklorystyczne, stowarzyszenia osób starszych, organizacje proekologiczne, grupy teatralne, fundacje edukacyjne, spółdzielnie socjalne czy kluby sportowe. Działalność tych podmiotów stanowi istotne uzupełnienie funkcji realizowanych przez administrację publiczną, wzmacniając tym samym lokalny kapitał społeczny. Dzięki ich inicjatywie mieszkańcy gminy zyskują dostęp do szerokiego wachlarza działań wspierających rozwój osobisty i wspólnotowy, co w dłuższej perspektywie przekłada się na większą spójność oraz odporność społeczności lokalnej.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy Słubice zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego prowadzone są przez: dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji (KMP) w Płocku oraz sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP Grzybów, OSP Juliszew, OSP Łaziska, OSP Piotrkówek, OSP Wiączemin Polski, OSP Słubice).

Statystyki z lat 2020-2023 wskazują, że na terenie gminy odnotowano spadek liczby pożarów, zwłaszcza małych, przy jednoczesnym wzroście udziału pożarów średnich i jednego dużego zdarzenia. Miejscowe zagrożenia wykazywały dużą zmienność, z rosnącą liczbą interwencji o średniej skali, co sugeruje bardziej złożone sytuacje. Główne przyczyny to silne wiatry, opady, kolizje drogowe i zdarzenia medyczne. W ostatnim okresie zauważono spadek interwencji pogodowych, prawdopodobnie dzięki łagodniejszym warunkom atmosferycznym lub skuteczniejszej prewencji. Fałszywe alarmy były nieliczne i miały marginalne znaczenie.

Sfera gospodarcza – podsumowanie

Charakterystyka gospodarcza i rynek pracy

Działalność gospodarcza gminy Słubice w latach 2020-2024 charakteryzowała się stabilnym wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, co potwierdza rosnącą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców oraz rozwój lokalnego rynku pracy. W analizowanym okresie liczba zarejestrowanych firm wzrosła o 21,83%, osiągając w 2024 roku poziom 346 jednostek. Podobnie jak w wielu innych gminach wiejskich, głównym motorem wzrostu były mikroprzedsiębiorstwa, które stanowiły 95,66% ogółu firm działających na terenie gminy. Liczba małych przedsiębiorstw zwiększyła się z 11 do 14, a średnich utrzymywała się na stałym poziomie (1). Na terenie gminy nie występują duże przedsiębiorstwa.

Analiza struktury podmiotów według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) wskazuje na dominującą rolę sektora budownictwa (sekcja F), którego liczba podmiotów wzrosła z 73 w 2020 roku do 90 w 2024 roku. Ważną pozycję zajmuje również handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów (sekcja G), utrzymujący stabilny udział w gospodarce lokalnej (66 podmiotów w 2024 r.). Rozwój odnotowano również w sektorze transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H) oraz w zakresie działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (sekcja M) i usług wspierających (sekcja N). Stabilny, choć ograniczony udział miało przetwórstwo przemysłowe (sekcja C), natomiast działalność związana z obsługą nieruchomości (sekcja L) w 2023 roku uległa całkowitej likwidacji.

Dane dotyczące liczby podmiotów w przeliczeniu na mieszkańców potwierdzają systematyczny wzrost przedsiębiorczości – wskaźnik wzrósł z 67,5 do 84,8 na 1 000 mieszkańców. Mimo tego gmina pozostaje poniżej wartości dla powiatu płockiego (93,0), średniej krajowej (141,5) i województwa mazowieckiego (191,1). Podobną tendencję obserwuje się w zakresie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – wzrost z 68 do 85 podmiotów na 1 000 mieszkańców.

Na terenie gminy funkcjonuje szereg przedsiębiorstw o znaczeniu lokalnym, między innymi Hotel Kawallo, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Firma Handlowa MDJ Marek Tarka, Budmix, Usługi transportowe Henryk Margol czy Stacja Paliw DOM-KAL. Gmina nie

posiada specjalnych stref inwestycyjnych, a rozwój gospodarki odbywa się głównie dzięki inicjatywom indywidualnym.

Rozwój przedsiębiorczości przekłada się bezpośrednio na finanse gminy. W analizowanym okresie wpływy z podatku CIT wzrosły z 6,8 tys. zł do 26,6 tys. zł (290,2%), choć wykazywały znaczną zmienność. Z kolei wpływy z PIT zwiększyły się z 2,06 mln zł w 2020 roku do 2,96 mln zł w 2024 roku (43,79%), pozostając stabilnym i kluczowym źródłem dochodów własnych.

Rynek pracy w gminie Słubice wykazywał pozytywne tendencje. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła z 174 osób w 2020 roku do 125 w 2024 roku, czyli o 28,16%. Udział bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym obniżył się z 6,9% do 5,2%. Spadek ten dotyczył obu płci, przy czym w całym okresie widoczna była przewaga kobiet wśród osób bezrobotnych.

Za pozytywnymi trendami stoją rozwój lokalnej przedsiębiorczości, wzrost aktywności inwestycyjnej oraz działania instytucji rynku pracy. Wskazują one na poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców, choć istotnym wyzwaniem pozostaje niska skala gospodarki i brak dużych inwestorów.

Podsumowując, gospodarka gminy Słubice rozwija się w sposób umiarkowany, przy dominującym udziale mikroprzedsiębiorstw i sektorów budowlano-usługowych. Pozytywne zmiany w zakresie przedsiębiorczości, finansów publicznych i rynku pracy świadczą o wzmacniającej się kondycji gospodarczej gminy. Jednocześnie dalszy rozwój wymaga inwestycji w infrastrukturę, zwiększenia dostępności do kapitału oraz działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności kobiet.

Sfera przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa – podsumowanie

Środowisko przyrodnicze

Gmina Słubice położona jest w powiecie płońskim, województwie mazowieckim, położona na południowym brzegu Wisły. Obejmuje obszar 96 km², co stanowi 5,3% powierzchni powiatu. Gmina składa się z 18 sołectw i 22 miejscowości. Leży w bliskim sąsiedztwie Płocka (30 km), a odległość od Warszawy i Łodzi wynosi odpowiednio ok. 90 km i 100 km. Graniczy m.in. z gminami Bodzanów, Mała Wieś, Iłów, Gąbin, Słupno i Sanniki.

Dominującą formą użytkowania przestrzeni są użytki rolne – ponad 71% powierzchni gminy. Kolejne miejsca zajmują: lasy, zadrzewienia i zakrzewienia – około 15%, grunty zabudowane i zurbanizowane – poniżej 5%, grunty pod wodami – około 6% (szczególnie w rejon Wisły i cieków melioracyjnych). Rozwój zabudowy koncentruje się w miejscowościach: Słubice, Juliszew, Wymysle Polskie, Piotrkówek i Grabowiec. Zabudowa zagrodowa występuje głównie

wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. Centralną część gminy stanowią kompleksy leśne należące do Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na terenie gminy Słubice w 2024 roku obowiązywały 22 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które swoim zasięgiem objęły powierzchnię 1 021 ha².

Zasoby przyrodnicze gminy Słubice obejmują przede wszystkim obszary leśne, których powierzchnia w latach 2020-2023 wzrosła z 1 468 ha, co przełożyło się na wzrost wskaźnika lesistości do poziomu 15,3%. Oprócz lasów istotnym elementem krajobrazu przyrodniczego są różnorodne formy ochrony, wśród których znajdują się:

- Rezerваты Przyrody (Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzeskie, Kępa Wykowska),
- Obszary Chronionego Krajobrazu (Nadwiślański),
- Obszary Natura 2000 (Kampinowska Dolina Wisły, Dolina Środkowej Wisły),
- Pomnik przyrody.

Na obszarze gminy wykształciły się ponadto istotne korytarze ekologiczne takie jak: Lasy Włocławsko-Gostynińskie – Puszcza Kampinowska (GKPnC-11A – korytarze ekologiczne 2012) oraz Dolina Dolnej Wisły (KPnC-4 – korytarze ekologiczne 2005).

Uzupełnieniem zasobów przyrodniczych są tereny zieleni urządzonej, mające marginalne znaczenie przestrzenne, wśród których dominuje zieleń cmentarna o powierzchni 5,4 ha.

W kontekście gospodarki wodnej podstawowym ciekim hydrograficznym jest Wisła, której system uzupełniają mniejsze rzeki i kanały, między innymi Dobrzykowski, Suchodolski I i II, Kozikowski oraz Jeżówka. Pomimo bogatej sieci wodnej, stan jakościowy wód powierzchniowych oceniono jako niekorzystny – większość jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) charakteryzuje się złym stanem ekologicznym i chemicznym. Zdecydowanie korzystniej prezentują się zasoby podziemne, gdyż gmina znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) 215A „Subniecka Warszawska”. Równocześnie istotnym problemem pozostaje zagrożenie powodziowe – północna część gminy należy do obszarów szczególnego ryzyka. Ochronę przed powodzią zapewniają wały przeciwpowodziowe o długości około 35,7 km oraz rozbudowany system melioracji i małej retencji.

Analizując stan jakości powietrza, należy podkreślić, że gmina wchodzi w skład strefy mazowieckiej. Roczna ocena za 2024 rok wskazała, że dla większości zanieczyszczeń, takich jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył PM₁₀, tlenek węgla, benzen czy metale ciężkie, odnotowano klasę A, co oznacza spełnienie norm dopuszczalnych. Problem stanowi jednak benzo(a)piren, dla którego przyznano klasę C, wskazującą na lokalne przekroczenia wartości

² Raport o stanie Gminy Słubice za 2024 rok, str. 35-38

granicznych. Najpoważniejsze zagrożenie dotyczy natomiast ozonu troposferycznego, który uzyskał klasę D2, potwierdzającą przekroczenie poziomu celu długoterminowego. Zjawisko to jest szczególnie niebezpieczne, gdyż wpływa negatywnie zarówno na zdrowie ludzi, jak i na kondycję roślin, wymagając wdrożenia działań zaradczych w skali regionalnej.

Polityka ekologiczna gminy Słubice opiera się na zasadach zrównoważonego rozwoju i obejmuje zarówno ochronę zasobów naturalnych, jak i promocję odnawialnych źródeł energii. Podejmowane działania obejmują m.in. modernizację infrastruktury komunalnej, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz edukację ekologiczną lokalnej społeczności.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Na terenie gminy funkcjonuje zróżnicowana sieć dróg, w skład której wchodzi ciągi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne:

- Droga wojewódzka nr 575 (DW575) – stanowi główną arterię transportową gminy. Trasa ta przebiega równolegle do lewego brzegu Wisły, tworząc powiązania z trzema kluczowymi przeprawami mostowymi: w Płocku, w okolicach Wyszogrodu oraz w rejonie Nowego Dworu Mazowieckiego. Droga odgrywa ważną rolę w regionalnym systemie komunikacyjnym, zapewniając zarówno obsługę ruchu lokalnego, jak i transportu rolniczego oraz towarowego, wspierając tym samym rozwój gospodarczy obszarów wiejskich. Jej długość w granicach gminy wynosi 12,506 km.
- Drogi powiatowe – istotne uzupełnienie sieci transportowej, obejmujące następujące odcinki³:
 - 2980W: Nowosiadło – Troszyn Polski, długość 4,906 km,
 - 2981W: Nowosiadło – Wiączemin Polski, długość 2,373 km,
 - 2982W: Słubice – Piotrkówek, długość 4,158 km,
 - 1458W: Sanniki – Jamno – Iłów, długość 3,053 km,
 - 1454W: droga nr 577 – Sanniki – Grabowiec – Słubice, długość 2,764 km,
 - 1459W: Wólka – Studzieniec, długość 1,324 km,
 - 1455W: droga nr 557 – Czyżew – Nowe Budy, długość 1,905 km,
 - 2983W: Gąbin – Wymyśle Polskie, długość 0,485 km,
 - 6915W: Wymyśle Polskie – Nowosiadło – Piotrkówek – Iłów, długość 13,050 km.
- Drogi gminne – sieć o łącznej długości około 161,3 km, stanowiąca podstawowy układ komunikacji lokalnej.

³ Raport o stanie Gminy Słubice za 2024 rok, str. 99

Na obszarze gminy nie występują drogi dla rowerów. Jednostka administracyjna nie jest obsługiwana przez linie kolejowe. Ponadto, w jej granicach nie funkcjonują porty lotnicze ani lądowiska – zarówno publiczne, jak i prywatne.

Mieszkalnictwo

Na podstawie analizy sytuacji mieszkaniowej na terenie gminy Słubice można zauważyć stopniową poprawę warunków życia mieszkańców, przejawiającą się wzrostem liczby mieszkań oraz zwiększeniem ich przeciętnej powierzchni użytkowej. Liczba lokali mieszkalnych w przeliczeniu na mieszkańca systematycznie rośnie, co świadczy o rosnącym komforcie życia oraz działaniach podejmowanych w zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Jednocześnie zauważalny jest ograniczony zasób mieszkań komunalnych i socjalnych, których liczba pozostaje niewystarczająca względem potrzeb osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji materialnej.

Rozwój mieszkalnictwa na tym obszarze silnie uzależniony od dostępności infrastruktury technicznej. Wysoki stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych potwierdza stabilny rozwój sieci wodociągowej, jednak niski stopień skanalizowania gminy wskazuje na konieczność intensyfikacji działań inwestycyjnych w tym zakresie. Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach dotychczas niezurbanizowanych wymagać będzie równoległego zapewnienia odpowiedniego poziomu infrastruktury technicznej, drogowej oraz społecznej, w tym obiektów użyteczności publicznej.

Mimo wyzwań związanych z rozbudową infrastruktury, rozwój mieszkalnictwa może stanowić istotny impuls dla aktywizacji społeczno-gospodarczej gminy. Nowe inwestycje mieszkaniowe mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności gminy dla mieszkańców oraz inwestorów, a w dłuższej perspektywie – do poprawy sytuacji budżetowej samorządu oraz podniesienia jakości i dostępności usług publicznych. Takie działania mogą również stanowić narzędzie przeciwdziałania negatywnym trendom demograficznym oraz sprzyjać stabilizacji rozwoju lokalnego.

Zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną

W gminie Słubice funkcjonuje rozbudowany system wodociągowy, oparty na trzech niezależnych Stacjach Uzdatniania Wody zlokalizowanych w Bończy, Grzybowie i Alfonsowie, każda z własnym ujęciem wód podziemnych. Łączna długość sieci sukcesywnie wzrastała w ostatnich latach, osiągając w 2023 roku 147,7 km, co przełożyło się na wskaźnik zwodociągowania na poziomie 87,1%. Równocześnie stan techniczny infrastruktury wodociągowej oceniany jest jako niezadowalający, co wskazuje na konieczność intensywnych działań modernizacyjnych.

W odróżnieniu od wodociągów, rozwój sieci kanalizacyjnej postępuje znacznie wolniej. W 2023 roku jej długość wynosiła 15,4 km i obejmowała jedynie 902 mieszkańców, czyli niespełna 22% ogółu ludności gminy. Ścieki odbierane są przez oczyszczalnię ścieków w Słubicach przy ulicy Wiślanej – biologiczno-mechaniczna, o przepustowości 190 m³/dobę, wyposażonej dodatkowo w punkt zlewny dla ścieków dowożonych. Na terenach nieskanalizowanych mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych, których liczba stopniowo rośnie kosztem tradycyjnych szamb. Niemniej jednak ponad trzy czwarte mieszkańców pozostaje bez dostępu do kanalizacji, co jednoznacznie wskazuje na konieczność przyspieszenia inwestycji w tym obszarze.

Kolejnym istotnym elementem infrastruktury technicznej jest system zaopatrzenia w energię i ciepło. Na terenie gminy nie funkcjonuje scentralizowana sieć ciepłownicza, a ogrzewanie realizowane jest głównie poprzez indywidualne źródła – 1 776 instalacji, wśród których dominują kotły opalane węglem i drewnem. W budynkach użyteczności publicznej stosowane są również kotły olejowe, a w jednym przypadku zainstalowano pompę ciepła. Na części obiektów publicznych wykorzystuje się także instalacje fotowoltaiczne. Sieć gazowa nie jest rozwinięta, dlatego mieszkańcy i przedsiębiorcy korzystają głównie z gazu w butlach propan-butan oraz z przydomowych zbiorników. Dodatkowym czynnikiem przestrzennym jest przebiegający przez gminę rurociąg produktów naftowych, który wiąże się z ograniczeniami w zagospodarowaniu terenu oraz ryzykiem awarii. Infrastruktura elektroenergetyczna oparta jest na stacjach transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4 kV, a bezpieczeństwo dostaw zapewnia przebieg linii wysokiego napięcia 110 kV i 220 kV, umożliwiających stabilne zasilanie odbiorców.

Znaczącym obszarem rozwoju pozostaje również infrastruktura telekomunikacyjna. Na terenie gminy działają operatorzy świadczący usługi telefonii komórkowej w technologiach GSM, UMTS i LTE, a spośród 1 550 punktów adresowych aż 851 w 2024 roku znajdowało się w zasięgu stacjonarnych usług szerokopasmowych. Sieć opiera się przede wszystkim na infrastrukturze kablowej miedzianej, w mniejszym stopniu na światłowodzie i technologii radiowej FWA, przy czym brak infrastruktury współosiowej ogranicza dostęp do nowoczesnych usług. Rozwój cyfryzacji gminy wymaga zatem inwestycji przede wszystkim w rozbudowę sieci światłowodowej.

Integralną część systemu technicznego stanowi gospodarka odpadami komunalnymi, prowadzona w gminie zgodnie z obowiązującymi przepisami i obejmująca wszystkie nieruchomości zamieszkałe. Funkcjonuje także Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ulicy Szkolnej, który przyjmuje odpady budowlane, wielkogabarytowe, sprzęt elektryczny, leki, baterie czy opony, a w 2024 roku dodatkowo zorganizowano mobilne

zbiórki. Łącznie zebrano 986,66 Mg odpadów, z czego największy udział stanowiły odpady zmieszane, tworzywa sztuczne i szkło, a sam PSZOK przyjął dodatkowe 54,58 Mg.

Całość infrastruktury gminy Słubice, obejmująca systemy wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne, telekomunikacyjne i odpadowe, tworzy złożoną strukturę wymagającą dalszych inwestycji modernizacyjnych. Rozwój tych elementów jest kluczowy nie tylko dla poprawy jakości życia mieszkańców, lecz także dla wzrostu konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

1.2. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono tabele, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które wywierają wpływ na dalszy rozwój gminy.

Tabela 1. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
• przewaga ludności w wieku produkcyjnym, • różnorodna oferta zaplecza bibliotecznego, • obiekty zabytkowe i dziedzictwa kulturowego (w tym Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączeminiu Polskim), • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, • wzrost zaangażowania obywatelskiego, • rosnąca aktywność społeczności lokalnej, • dobry poziom bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego (policja, straż pożarna).	• ujemne saldo migracji i przyrost naturalny mające przełożenie na spadek liczby ludności, • rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym, • niedostateczna infrastruktura dla seniorów, • brak miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobków, klubów dziecięcych, miejsc zatrudniających dziennych opiekunów), • brak lekarzy specjalistów, • nierówności w wynikach edukacyjnych.
Szanse	Zagrożenia
• środki zewnętrzne (unijne i krajowe) • na rozwój edukacji, kultury i wsparcie socjalne, • możliwość rozwoju oferty edukacyjnej, • rozwój infrastruktury zdrowotnej (w tym specjalistycznych usług zdrowotnych), • zwiększony ruch turystyczny, • rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców, • rozszerzenie współpracy z NGO.	• pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa zwiększy koszty opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, • ograniczone zasoby na rozbudowę infrastruktury społecznej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, • konieczność dostosowania usług opieki społecznej, • możliwość marginalizacji uczniów o specjalnych problemach edukacyjnych, • niska jakość wyników nauczania może wpływać na przyszłe szanse edukacyjne młodzieży, • odpływ młodych, aktywnych mieszkańców do większych miast.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
• systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, • wzrost wpływów z podatków do budżetu Gminy, • spadek bezrobocia i malejący udział bezrobotnych w populacji aktywnej zawodowo, • wyraźny wzrost wpływów z PIT i CIT.	• zmniejszająca się liczba ludności, szczególnie w wieku produkcyjnym, • brak wyznaczonych stref inwestycyjnych na terenie gminy, • brak dużych i średnich przedsiębiorstw, które mogłyby napędzać lokalną gospodarkę, • utrzymująca się różnica w bezrobociu między kobietami a mężczyznami, • niski wskaźnik liczby firm na 1 000 mieszkańców w porównaniu do województwa i kraju.
Szanse	Zagrożenia
• wzrost gospodarczy kraju, • wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu, • możliwość rozwoju usług specjalistycznych i branż wysokiego potencjału, • zwiększenie wykorzystania środków UE i państwowych na wspieranie mikro i małych przedsiębiorstw, • wzrost spójności społecznej, • rozwój usług lokalnych i agroturystyki jako impuls dla samozatrudnienia, • rozwój współpracy między lokalnymi firmami, • stworzenie specjalnych stref inwestycyjnych.	• ograniczenia infrastrukturalne (brak nowoczesnych terenów inwestycyjnych), • starzenie się społeczeństwa może ograniczać dostępność siły roboczej, • zagrożenie stagnacją rynku pracy w przypadku odpływu młodych i braków inwestycji, • brak środków finansowych na inwestycje społeczne, • niewystarczająca liczba inwestycji publicznych i prywatnych, • uzależnienie od drobnej działalności – podatność na koniunkturę.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy

Mocne strony	Słabe strony
• dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne, • bliskie położenie większych jednostek terytorialnych, na przykład Płocka, • sąsiedztwo rzeki Wisły, • istniejące walory przyrodnicze i krajobrazowe, • działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg. • funkcjonowanie oczyszczalni ścieków, • uporządkowany system gospodarki odpadami, • dostępność odnawialnych źródeł energii oraz wzrost zainteresowania wykorzystaniem ich przez indywidualnych	• brak dróg dla rowerów, • zły stan techniczny części dróg, • niedostateczny stopień skanalizowania w niektórych częściach gminy, • niewystarczający dostęp do internetu światłowodowego, • obszary szczególnego zagrożenia/ryzyka powodziowego, • zagrożenia środowiskowe (susze, zanieczyszczenie wód i gleby).

mieszkańców, jak również w obiektach publicznych	
Szanse	Zagrożenia
• budowa infrastruktury rowerowej i komunikacji publicznej, • rozwój energetyki niskoemisyjnej, • rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE), działania proekologiczne, • modernizacja/poprawa infrastruktury drogowej, • rozwój niskoemisyjnego transportu (ścieżki rowerowe, transport publiczny/zbiorowy).	• nasilające się zmiany klimatyczne, • degradacja środowiska naturalnego bez właściwej ochrony i planowania przestrzennego, • ograniczona ilość środków na inwestycje i modernizację infrastruktury gminnej w przyszłych latach.

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Potencjał gminy

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej zidentyfikowano zasoby oraz produkty i usługi, mogące przynieść korzyści bezpośrednie lub pośrednie dla mieszkańców gminy.

Do głównych atutów Gminy, świadczących o jego potencjale rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi dysponuje gmina):

- położenie gminy – jednostka położona jest w województwie mazowieckim, przy południowym brzegu Wisły, co zapewnia atrakcyjne warunki przyrodniczo-krajobrazowe, a także zapewnia dostęp mieszkańców do większych ośrodków miejskich (na przykład Płock),
- zasoby przyrodnicze i środowiskowe – gmina dysponuje atrakcyjnym środowiskiem naturalnym, obejmującym tereny nadrzeczne, rolnicze oraz obszary zieleni, w tym również objęte ochroną przyrody, co sprzyja rozwojowi agroturystyki, rekreacji i ekologicznego stylu życia,
- infrastruktura techniczna – na terenie gminy dostępna jest podstawowa infrastruktura techniczna, w tym sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna oraz dostęp do internetu, co sprzyja codziennemu funkcjonowaniu mieszkańców i prowadzeniu działalności gospodarczej,
- dziedzictwo kulturowe i historyczne – na obszarze jednostki znajdują się cenne obiekty zabytkowe, takie jak skansen w Wiączeminiu Polskim, zespoły pałacowe, kościoły i cmentarze mennonickie, które wzmacniają lokalną tożsamość i stanowią potencjał rozwoju turystyki kulturowej.

b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez gminę Słubice):

- dostęp do edukacji – gmina zapewnia mieszkańcom dostęp do edukacji poprzez funkcjonowanie trzech szkół podstawowych i przedszkola, które posiadają nowoczesne zaplecze dydaktyczne i sportowe, a także oferują dodatkowe programy wspierające rozwój uczniów,
- opieka zdrowotna i społeczna – mieszkańcy mają dostęp do opieki zdrowotnej dzięki działającej przychodni NZOZ SANUS oraz wsparcia socjalnego świadczonego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który prowadzi również działania aktywizujące i profilaktyczne,
- przedsiębiorczość lokalna – na obszarze gminy dynamicznie rozwija się sektor mikroprzedsiębiorstw, głównie w branżach usługowych i budowlanych, co przyczynia się do wzrostu wpływów budżetowych oraz zwiększenia liczby lokalnych miejsc pracy,
- dobry poziom bezpieczeństwa publicznego – w Słubicach funkcjonują wszystkie kluczowe służby mundurowe (straż pożarna, policja), a Gmina wspiera programy profilaktyczne oraz działania mieszkańców dotyczące bezpieczeństwa publicznego.

1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie: przyczyna → problem → potrzeba rozwojowa.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Słubice określono przyczyny, problemy i potrzeby rozwojowe, które przedstawiono w poniższej tabeli w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

Tabela 4. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe gminy

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny		
Brak miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobków i klubów dziecięcych)	Ograniczona dostępność opieki nad dziećmi do lat 3	- Utworzenie żłobka publicznego lub wspieranie tworzenia placówek niepublicznych, - Wdrożenie gminnego programu opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat (np. opiekunowie dzienni), - Zabezpieczenie środków unijnych na infrastrukturę opiekuńczą i kadry.
Ograniczona oferta dla seniorów i osób wymagających wsparcia,	Niewystarczająca oferta skierowana do seniorów	Rozwój programów aktywizujących seniorów, na przykład kluby seniora, zajęcia

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Niedostosowana infrastruktura dla osób starszych.		rekreacyjne, edukacyjne i integracyjne, - Ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych i zdrowotnych dla osób starszych, - Utworzenie domu dziennego pobytu.
Niski poziom specjalistycznej opieki zdrowotnej.	Brak lekarzy specjalistów na terenie gminy	- Współpraca z powiatem i przychodniami w zakresie rozwoju poradni specjalistycznych, - Zwiększenie dostępności e-usług medycznych (teleporady, e-konsultacje), - Pozyskiwanie środków na mobilne usługi zdrowotne.
Wymiar gospodarczy		
Brak specjalnych stref inwestycyjnych.	Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych	- Wyznaczenie terenów inwestycyjnych w aktach planistycznych i ich uzbrojenie, - Opracowanie pakietu zachęt inwestycyjnych, - Promocja potencjalnych terenów w regionalnych i krajowych bazach inwestycyjnych.
Wymiar przestrzenny		
- Niewystarczający stopień skanalizowania terenu, - Zwiększająca się ilość odpadów.	Zanieczyszczenie środowiska i niska jakość życia	- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenach nieskanalizowanych, - Modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków i systemów przydomowych, - Kampanie na rzecz ochrony środowiska, odpowiedniej gospodarki odpadami.
Zły stan techniczny części dróg i brak infrastruktury rowerowej.	Ograniczona dostępność komunikacyjna i bezpieczeństwo ruchu	- Modernizacja i przebudowa dróg gminnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa pieszych, - Budowa ścieżek rowerowych i chodników łączących wsie i miejsca użyteczności publicznej, - Stworzenie programu rozwoju mobilności zrównoważonej na obszarach wiejskich.
- Brak sieci gazowej, - Ograniczony dostęp do infrastruktury światłowodowej.	Niski poziom uzbrojenia technicznego terenów	- Rozbudowa sieci gazowej przy współpracy z operatorami, - Inwestycje w infrastrukturę światłowodową – także we współpracy z prywatnymi firmami,

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
		Wsparcie gospodarstw domowych w instalacji OZE i technologii niskoemisyjnych.
- Występowanie obszarów zagrożenia/ryzyka powodziowego, - Zmiany klimatyczno-środowiskowe.	Wysokie ryzyko strat środowiskowych i majątkowych	- Budowa systemów małej retencji, rowów odwadniających i wałów przeciwpowodziowych, - Edukacja mieszkańców w zakresie adaptacji do zmian klimatu i zagrożeń naturalnych, - Opracowanie lokalnego planu zarządzania ryzykiem powodziowym i suszowym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na ożywienie społeczno-gospodarcze.

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą wizję rozwoju:

W 2035 roku Gmina Słubice jest zrównoważoną, bezpieczną i nowoczesną wspólnotą lokalną, oferującą wysoką jakość życia swoim mieszkańcom, rozwiniętą infrastrukturę techniczną i społeczną, chroniącą środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe, a także stanowiącą atrakcyjne miejsce do życia, pracy, nauki i rekreacji.

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Gminy i wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytyczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono łącznie 4 cele strategiczne, tj. w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym:

Wymiar społeczny:

— Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności

Wymiar gospodarczy:

— Stabilna gospodarka wsparta nowoczesną infrastrukturą i lokalnym potencjałem

Wymiar przestrzenny:

— Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń oraz zrównoważona mobilność

Wymiar klimatyczno-środowiskowy

— Odporne klimatycznie i czyste środowisko

Wymiary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 5. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Społeczny	1. Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności	1.1. Dostępne i wysokiej jakości usługi publiczne i społeczne
		1.2. Społeczność lokalna oparta na bezpieczeństwie i odpowiedzialności
		1.3. Wzmocniona tożsamość kulturowa oraz tradycje i dziedzictwo lokalne
Gospodarczy	2. Zwiększony potencjał gospodarczy	2.1. Rozwinięta infrastruktura techniczna
		2.2. Zwiększona efektywność funkcjonowania gospodarstw rolnych
Przestrzenny	3. Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń	3.1. Sprawna i rozwinięta infrastruktura komunikacyjna
		3.2. Racjonalne planowanie przestrzenne
Klimatyczno-środowiskowy	4. Odporne klimatycznie i czyste środowisko	4.1. Zwiększona ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska
		4.2. Zielona infrastruktura wielofunkcyjna

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności:

- Cel operacyjny 1.1. Dostępne i wysokiej jakości usługi publiczne i społeczne,
- Cel operacyjny 1.2. Społeczność lokalna oparta na bezpieczeństwie i odpowiedzialności,
- Cel operacyjny 1.3. Wzmocniona tożsamość kulturowa i tradycje lokalne.

Cel strategiczny Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności realizowany jest poprzez trzy główne cele operacyjne, które kompleksowo odpowiadają na potrzeby mieszkańców, wzmacniają lokalne więzi społeczne oraz podnoszą standardy usług publicznych i infrastruktury. Cel ten zakłada zrównoważony rozwój społeczny, oparty na dostępności usług publicznych o wysokiej jakości, wzmacnianiu bezpieczeństwa i integracji społecznej oraz ochronie i promocji lokalnej tożsamości kulturowej. Działania przewidziane w ramach poszczególnych celów operacyjnych mają charakter komplementarny i służą budowaniu środowiska sprzyjającego aktywności obywatelskiej, włączeniu społecznemu oraz trwałemu podnoszeniu jakości życia mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych. W ujęciu praktycznym oznacza to inwestycje w edukację, zdrowie, pomoc społeczną, sport, kulturę i bezpieczeństwo, które z jednej strony odpowiadają na bieżące wyzwania demograficzne i społeczne, a z drugiej sprzyjają długofalowemu rozwojowi kapitału ludzkiego oraz wspólnoty lokalnej. Wdrażanie tej strategii opiera się na zasadzie partnerstwa społecznego, współpracy z instytucjami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi oraz na zapewnieniu równego dostępu do zasobów i usług publicznych.

Pierwszy cel operacyjny Dostępne i wysokiej jakości usługi publiczne i społeczne, obejmuje działania skoncentrowane na podniesieniu jakości edukacji i wychowania poprzez poprawę dostępu do edukacji podstawowej oraz rozwój oferty zajęć dodatkowych. Zakłada się również wzmocnienie infrastruktury edukacyjnej dla najmłodszych poprzez rozwój żłobków i przedszkoli na terenie gminy. W ramach tego celu przewiduje się także rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – planowana jest budowa nowych obiektów, modernizacja boisk i placów zabaw oraz utworzenie siłowni zewnętrznych, co ma na celu zwiększenie dostępności do aktywności fizycznej. W zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej podejmowane będą działania służące zwiększeniu dostępu do usług rehabilitacyjnych, wdrażane będą programy profilaktyczne, których efektem ma być poprawa jakości życia i zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej. Uzupełnieniem tych działań będzie modernizacja obiektów użyteczności publicznej, prowadząca do poprawy komfortu cieplnego i zwiększenia efektywności energetycznej.

Drugi cel operacyjny Społeczność lokalna oparta na bezpieczeństwie i odpowiedzialności, ukierunkowany jest na wzmacnianie bezpieczeństwa i integracji mieszkańców. Obejmuje on działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego, w tym prowadzenie edukacji

w zakresie zagrożeń społecznych, przeciwdziałania przemocy i cyberzagrożeń, a także realizację działań prewencyjnych we współpracy z policją i placówkami edukacyjnymi. W ramach tego celu doposażane zostaną także jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w sprzęt ratowniczy i środki transportu. Istotnym elementem działań jest również minimalizacja wykluczenia społecznego poprzez modernizację i rozbudowę placówek oświatowych w sposób zapewniający lepszą dostępność dla osób z niepełnosprawnościami oraz eliminację barier architektonicznych w przestrzeni publicznej.

Trzeci cel operacyjny Wzmocniona tożsamość kulturowa oraz tradycje i dziedzictwo lokalne, koncentruje się na ochronie i promowaniu dziedzictwa lokalnego. Zakłada on renowację zabytków i obiektów kulturowych, w tym kościołów i kapliczek, jako symboli dziedzictwa historycznego regionu. Wspierane są także inicjatywy lokalne – w szczególności działalność kół gospodyń wiejskich, zespołów folklorystycznych i twórców ludowych – poprzez organizację wydarzeń promujących kulturę i tradycję, takich jak festyny czy dożynki. Uzupełnieniem działań w tym zakresie jest rozwój turystyki i infrastruktury kulturowej poprzez tworzenie miejsc odpoczynku oraz punktów widokowych, które sprzyjają zarówno rekreacji, jak i popularyzacji lokalnych walorów krajoznawczych.

Realizacja tych celów operacyjnych w sposób zintegrowany i komplementarny doprowadzi do podniesienia jakości życia mieszkańców, wzmacnia poczucie wspólnoty oraz przyczynia się do zrównoważonego rozwoju społecznego i przestrzennego gminy.

Tabela 6. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1.					
Dostępne i wysokiej jakości usługi publiczne i społeczne					
Zwiększenie jakości edukacji i wychowania	Poprawa dostępności do edukacji i jakości kształcenia podstawowego, rozbudowa oferty edukacyjnej poprzez zajęcia dodatkowe; Wzmacnianie oferty oświatowo-wychowawczej poprzez rozwój żłobków i przedszkoli na terenie gminy.	— oferta (liczba) zajęć dodatkowych, — liczba uczestników zajęć dodatkowych, — liczba utworzonych żłobków, — liczba utworzonych przedszkoli.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice, — placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonujące na terenie gminy.	2026-2035
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Nowe obiekty sportowo-rekreacyjne; Modernizacja boisk, placów zabaw; Budowa siłowni zewnętrznej.	— liczba wybudowanych nowych obiektów sportowych i rekreacyjnych, — liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych, — liczba siłowni plenerowych.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych oraz pomocy społecznej	Dostęp do usług rehabilitacyjnych; Większa ilość programów profilaktycznych, Mniejsza liczba beneficjentów pomocy społecznej.	— liczba pacjentów korzystających z usług rehabilitacyjnych, — liczba programów profilaktycznych, — liczba beneficjentów pomocy społecznej.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice, — Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	2026-2035
Poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej	Lepszy stan i funkcjonalność budynków użyteczności publicznej Komfort cieplny i większa efektywność energetyczna w budynkach.	— liczba przebudowanych (zmodernizowanych) obiektów użyteczności publicznej.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice),	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
			— środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.		
Cel operacyjny 1.2. Społeczność lokalna oparta na bezpieczeństwie i odpowiedzialności					
Poprawa w zakresie bezpieczeństwa publicznego	Wyższy poziom bezpieczeństwa; Edukacja w zakresie zagrożeń społecznych, przemocy i cyberbezpieczeństwa, a także działania prewencyjne we współpracy z policją i placówkami szkolnymi, Doposażenie jednostek lokalnej straży pożarnej (OSP) w sprzęt ratowniczy i środki transportu.	— liczba stwierdzonych pożarów, — liczba zgłoszonych przestępstw, — liczba miejscowych zagrożeń, — liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego, — liczba doposażonych jednostek OSP, — liczba zakupionych środków transportu.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Działania mające na celu zniwelowanie wykluczenia społecznego mieszkańców	Modernizacja i rozbudowa placówek oświatowych – poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; Mniejsza liczba barier architektonicznych.	— liczba placówek publicznych dostosowanych do niepełnosprawnych.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Cel operacyjny 1.3. Wzmocniona tożsamość kulturowa oraz tradycje i dziedzictwo lokalne					

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Renowacja obiektów dziedzictwa kulturowego	Renowacja zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego (w tym kościołów i kapliczek);	— liczba obiektów zabytkowych poddanych pracom konserwatorskim i restauratorskim, — liczba zrewaloryzowanych obiektów dziedzictwa kulturowego.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Wsparcie organizacji lokalnych i tradycji	Wsparcie dla kół gospodyń wiejskich (KGW), twórców ludowych, zespołów folklorystycznych; Organizacja wydarzeń promujących lokalną kulturę (na przykład festyny, dożynki).	— liczba beneficjentów wsparcia, — liczba imprez lokalnych, — liczba uczestników wydarzeń lokalnych.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice, — organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.	2026-2035
Rozwój turystyki i infrastruktury kulturowej	Budowa miejsc odpoczynku i punktów widokowych	— liczba miejsc odpoczynku, — liczba punktów widokowych.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035

Cel strategiczny 2. Zwiększony potencjał gospodarczy:

- Cel operacyjny 2.1. Rozwinięta i efektywna infrastruktura techniczna,
- Cel operacyjny 2.2. Zwiększona efektywność funkcjonowania gospodarstw rolnych.

Cel strategiczny Zwiększony potencjał gospodarczy zakłada kompleksowe wzmocnienie potencjału rozwojowego gminy poprzez rozbudowę nowoczesnej i efektywnej infrastruktury technicznej oraz rozwój przedsiębiorczości z wykorzystaniem lokalnych zasobów. Kluczowe działania koncentrują się na poprawie jakości życia mieszkańców, wzroście konkurencyjności gospodarczej oraz zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej obszaru.

W ramach celu operacyjnego Rozwinięta i efektywna infrastruktura techniczna zaplanowano szeroko zakrojone inwestycje w rozwój infrastruktury technicznej w tym:

- Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetycznej, który obejmuje rozbudowę oraz modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, poprawę jakości oczyszczania ścieków, wymianę starych rurociągów, a także rozwój infrastruktury energetycznej, w tym instalację lamp solarnych. Przewidziane działania mają na celu zwiększenie niezawodności i efektywności usług komunalnych, ograniczenie awaryjności systemów oraz poprawę efektywności energetycznej.
- Poprawa dostępu do internetu zakładająca likwidację tzw. „białych plam” w dostępie do szerokopasmowego internetu, rozbudowę i modernizację sieci światłowodowych oraz poprawę parametrów transmisji danych. Realizacja tych działań przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu oraz wzmocnienia kompetencji cyfrowych mieszkańców i przedsiębiorców.

W przypadku celu operacyjnego Zwiększona efektywność funkcjonowania gospodarstw rolnych określono działania mające za zadanie intensyfikację wsparcia dla sektora rolniczego jako strategicznego zasobu lokalnego. Działania te obejmują rozwój systemów doradztwa rolniczego, promocję dostępnych instrumentów wsparcia, organizację kursów i szkoleń dla rolników oraz wsparcie inwestycyjne dla gospodarstw rolnych. Wzmacniany jest również potencjał przedsiębiorczy rolników poprzez stymulowanie zakładania nowych działalności gospodarczych.

Realizacja zaplanowanych działań w ramach danego celu strategicznego przyczyni się do budowy zrównoważonego, odpornego systemu infrastrukturalnego oraz wzmocnienia lokalnej gospodarki opartej na rolnictwie.

Tabela 7. Cel strategiczny 2. Zwiększony potencjał gospodarczy

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1.					
Rozwinięta i efektywna infrastruktura techniczna					
Rozwój infrastruktury technicznej	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej; Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej; Poprawa jakości oszczania ścieków; Wymiana starych rurociągów; Rozwój infrastruktury energetycznej (w tym nowe lampy solarne).	— długość wybudowanej sieci wodociągowej, — liczba mieszkańców objętych systemem wodociągowym, — długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej, — liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej, — liczba mieszkańców objętych systemem kanalizacyjnym, — liczba wspartych oczyszczalni ścieków, — liczba nowo podłączonych gospodarstw domowych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, — długość wymienionych odcinków rurociągów, — długość linii energetycznej, — liczba zamontowanych lamp solarnych	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Poprawa dostępu do internetu	Eliminacja tzw. „białych plam” w dostępie do sieci szerokopasmowej – rozbudowa i modernizacja sieci światłowodowych; Zwiększenie zasięgu i pojemności sieci mobilnych; Zwiększenie wykorzystania usług szerokopasmowych.	— liczba zidentyfikowanych i zlikwidowanych „białych plam”, — odsetek gospodarstw domowych objętych zasięgiem szerokopasmowego internetu, — długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci światłowodowej, — średnia (lub mediana) prędkości pobierania i wysyłania.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Cel operacyjny 2.2.					
Zwiększona efektywność funkcjonowania gospodarstw rolnych					
Wsparcie sfery rolniczej	Wspieranie rozwoju systemu doradztwa dla rolników, promocja dostępnych instrumentów wsparcia;	— liczba rolników objętych doradztwem/korzystających z konsultacji, — liczba zorganizowanych kursów i szkoleń dla rolników,	— środki własne (Budżet Gminy Słubice),	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	Podnoszenie kwalifikacji rolników, organizowanie kursów, szkoleń; Wzmacnianie potencjału gospodarczego gospodarstw rolnych (oferowanie różnych form wsparcia dla rolników).	— liczba uczestników szkoleń/kursów dla rolników, — liczba gospodarstw rolnych, które skorzystały z form wsparcia. — liczba nowych działalności uruchomionych przez rolników.	— środki z funduszy europejskich budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.		

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 3. Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń oraz zrównoważona mobilność:

- Cel operacyjny 3.1. Sprawna i rozwinięta infrastruktura komunikacyjna
- Cel operacyjny 3.2. Racjonalne planowanie przestrzenne.

Cel strategiczny Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń oraz zrównoważona mobilność przedstawia kompleksową koncepcję działań, które mają na celu zapewnienie harmonijnego, bezpiecznego i efektywnego zagospodarowania przestrzeni gminy przy jednoczesnym wspieraniu nowoczesnych rozwiązań w zakresie mobilności. Kluczowym założeniem jest integracja układu komunikacyjnego oraz wdrażanie racjonalnej polityki przestrzennej, umożliwiającej rozwój zgodny z zasadami ładu urbanistycznego i ochrony środowiska.

W ramach celu operacyjnego Sprawna i rozwinięta infrastruktura komunikacyjna przewidziano działania modernizujące układ transportowy gminy. Obejmują one rozbudowę i przebudowę istniejących dróg gminnych, budowę dróg dojazdowych oraz rozwój infrastruktury towarzyszącej, w tym parkingów, tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych. Szczególny nacisk położono na podniesienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego poprzez poprawę jakości oświetlenia ulicznego, montaż aktywnych znaków oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Równolegle prowadzony będzie rozwój komunikacji zbiorowej w szczególności poprzez utrzymanie lokalnych linii autobusowych i poprawę dostępności przystanków, co ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu i wzmocnienie alternatywnych form transportu.

Cel operacyjny Racjonalne planowanie przestrzenne koncentruje się na uporządkowanym rozwoju przestrzennym poprzez zwiększenie pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dążenie do ograniczenia rozpraszania zabudowy oraz promowanie zwartej struktury osadniczej ma na celu zminimalizowanie presji urbanistycznej, ograniczenie konfliktów przestrzennych i zapewnienie harmonijnego włączenia nowych inwestycji w istniejącą tkankę urbanistyczną. Działania w tym zakresie będą realizowane przy uwzględnieniu zarówno aspektów środowiskowych, jak i potrzeb społecznych, sprzyjając tworzeniu wysokiej jakości przestrzeni do życia, pracy i rekreacji.

Realizacja celu strategicznego przyczyni się do poprawy spójności funkcjonalno-przestrzennej gminy, wzrostu dostępności komunikacyjnej oraz zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Dzięki wdrożeniu zrównoważonego modelu zagospodarowania przestrzeni oraz modernizacji systemu transportowego gmina zyska solidne podstawy do dalszego rozwoju, zgodnego z wyzwaniami środowiskowymi i cywilizacyjnymi.

Tabela 8. Cel strategiczny 3. Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1.					
Sprawna i rozwinięta infrastruktura komunikacyjna					
Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej	Modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych; Zwiększenie dostępności usług poprzez budowę dróg dojazdowych, parkingów, dróg dla rowerów; Drogi dla rowerów zgodne z wojewódzkimi standardami Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez modernizację oraz rozbudowę chodników i przejść dla pieszych, a także systemów oświetlenia ulicznego (w tym wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne LED); Montaż progów zwalniających, znaków aktywnych.	— długość wybudowanych dróg, — długość rozbudowanych/ przebudowanych lub zmodernizowanych dróg, — długość dróg dla rowerów, — długość wybudowanych chodników, ciągów pieszo-rowerowych, — powierzchnia parkingów (lub liczba miejsc parkingowych), — liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych, — liczba progów zwalniających i znaków aktywnych, — liczba wymienionych lamp ulicznych.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Rozwój infrastruktury komunikacji publicznej i transportowej	Utrzymanie i rozwój komunikacji publicznej, w tym lokalnych linii autobusowych.	— liczba linii autobusowych, — liczba przystanków komunikacji publicznej.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Cel operacyjny 3.2.					

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Racjonalne planowanie przestrzenne					
Zrównoważona polityka planowania przestrzennego	Zwiększenie pokrycia gminy planami miejscowymi; Rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego; Unikanie działań prowadzących do rozpraszania zabudowy i promowanie zwartej; Redukcja konfliktów przestrzennych, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji.	— liczba sporządzonych i zaktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, — liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice).	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035

Cel strategiczny 4. Odporne klimatycznie i czyste środowisko:

- Cel operacyjny 4.1. Zwiększona ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska
- Cel operacyjny 4.2. Zielona infrastruktura wielofunkcyjna.

Cel strategiczny Odporne klimatycznie i czyste środowisko odzwierciedla wielowymiarowe podejście do ochrony środowiska naturalnego, adaptacji do zmian klimatycznych oraz wzmacniania odporności ekosystemów lokalnych. Realizacja tego celu zakłada wdrożenie działań sprzyjających poprawie jakości powietrza, wód i gleby, zwiększeniu retencji wodnej, ograniczeniu emisji zanieczyszczeń oraz rozwijaniu zielonej infrastruktury, która pełni funkcje środowiskowe, rekreacyjne i estetyczne.

W ramach celu operacyjnego Zwiększona ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska skoncentrowano się na zabezpieczeniu i racjonalnym wykorzystywaniu zasobów naturalnych gminy. Zakres interwencji obejmuje ochronę cennych przyrodniczo obszarów, w tym lasów oraz terenów zadrzewionych i zakrzewionych, a także wdrażanie rozwiązań służących oszczędnemu gospodarowaniu wodą i przeciwdziałaniu degradacji gleb. Kluczową rolę odgrywa również retencja wodna – poprzez poprawę systemów melioracyjnych, budowę zbiorników retencyjnych oraz wdrażanie zabezpieczeń przeciwpowodziowych w rejonach narażonych na zalania. Dodatkowo działania edukacyjne mają na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniom powietrza, w tym poprzez ograniczenie spalania odpadów i promowanie postaw proekologicznych.

Cel operacyjny Zielona infrastruktura wielofunkcyjna ukierunkowany jest na tworzenie i rozwój zielonej infrastruktury oraz działania służące ograniczeniu emisji i zwiększeniu efektywności energetycznej. Przewidziano termomodernizację budynków użyteczności publicznej, wspieranie prywatnych inwestycji energooszczędnych oraz modernizację źródeł ciepła, co bezpośrednio przyczyni się do redukcji niskiej emisji i poprawy jakości powietrza. Równolegle prowadzony będzie rozwój terenów zielonych poprzez tworzenie parków, łąk kwietnych oraz nasadzenia roślinności wysokiej i niskiej, co zwiększy udział terenów zieleni urządzonej, poprawi retencję wód opadowych i wpłynie korzystnie na mikroklimat.

Realizacja celu strategicznego pozwoli na stworzenie odpornych na zmiany klimatu systemów środowiskowych, poprawę jakości komponentów środowiska oraz rozwój zrównoważonych form gospodarowania przestrzenią i zasobami. Działania te będą stanowiły podstawę do budowy nowoczesnej, zielonej i przyjaznej mieszkańcom gminy, w której dbałość o środowisko naturalne jest integralnym elementem polityki rozwojowej.

Tabela 9. Cel strategiczny 4. Odporne klimatycznie i czyste środowisko

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 4.1.					
Zwiększona ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska					
Ochrona ekosystemów lokalnych i wspieranie zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych	Zachowanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo, ochrona terenów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych; Ochrona zasobów wodnych – promowanie oszczędnego gospodarowania wodą w rolnictwie i gospodarstwach domowych; Ochrona gleby – kontrola nielegalnych zrzutów ścieków i odpadów.	— powierzchnia terenów objęta działaniami ochronnymi, — zużycie wody (wskaźnik redukcji zużycia wody), — liczba przeprowadzonych kontroli środowiskowych w zakresie gospodarki odpadami/ściekami, — zmiana wskaźnika jakości gleby.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Retencja i ochrona zasobów wodnych	Poprawa melioracji na terenach gminnych – zwiększenie retencji wodnej na poziomie lokalnym; Ochrona obszarów narażonych na podtopienia i powodzie, wdrażanie systemów przewencyjnych i zabezpieczeń przeciwpowodziowych; Realizacja działań wskazanych w Planie Gospodarowania Wodami dla dorzecza Wisły jako możliwych do wdrożenia przez gminę – np. renaturyzacja cieków wodnych, odtworzenie terenów zalewowych, lokalne zabezpieczenia przeciwpowodziowe.	— długość odtworzonych rowów melioracyjnych, — liczba przepustów, zbiorników retencyjnych oraz punktów i urządzeń odwodnieniowych zmodernizowanych lub wybudowanych, — liczba zainstalowanych systemów ostrzegania i monitorowania poziomu wód, — liczba incydentów powodziowych w obszarach interwencji.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Zwiększenie świadomości środowiskowej i promocja działań proekologicznych	Edukacja mieszkańców na temat smogu i spalania odpadów, organizacja działań i programów dotyczących ochrony środowiska.	— liczba zorganizowanych wydarzeń ekologicznych, — liczba uczestników działań edukacyjnych,	— środki własne (Budżet Gminy Słubice),	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
		— liczba przypadków nielegalnego spalania odpadów.	— środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.		
Cel operacyjny 4.2. Zielona infrastruktura wielofunkcyjna					
Realizacja działań niskoemisyjnych w ramach poprawy stanu środowiska	Mniejsza emisja zanieczyszczeń; Ochrona powietrza i walka z niską emisją – termomodernizacja budynków publicznych; Wsparcie i zachęty dla prywatnych inwestycji energooszczędnych.	— liczba zmodernizowanych źródeł ciepła, — zmniejszenie emisji / poprawa jakości powietrza, — liczba budynków poddanych termomodernizacji, — wskaźnik efektywności energetycznej, — liczba zastosowanych ekologicznych źródeł ciepła, — kwota dofinansowania prywatnych inwestycji.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035
Zagospodarowanie terenów zielonych	Rozwój i wzrost powierzchni terenów zielonych oraz poprawa ich stanu, zwiększenie ilości zieleni urządzonej na terenie gminy; Tworzenie zielonej infrastruktury (parki, łąki kwietne, nasadzenia drzew, krzewów i zieleni niskiej).	— powierzchnia utworzonych terenów zieleni, — powierzchnia zrewitalizowanej lub odtworzonej zieleni istniejącej, — liczba założonych terenów zieleni urządzonej, — udział mieszkańców mających dostęp do terenów zieleni.	— środki własne (Budżet Gminy Słubice), — środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, — inne środki zewnętrzne.	— Urząd Gminy Słubice	2026-2035

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Słubice jest gminą wiejską położoną w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie plockim, na południowym brzegu rzeki Wisły. Terytorium gminy podzielone jest na 18 jednostek pomocniczych (sołectw), w których skład wchodzi 22 miejscowości⁴.

Tabela 10. Wykaz jednostek pomocniczych i miejscowości wchodzących w skład gminy Słubice

Lp.	Nazwa jednostki pomocniczej (sołectwo)	Nazwa miejscowości wchodzących w skład jednostki pomocniczej
1	Alfonsów	Alfonsów
2	Budy	Budy
3	Grabowiec	Grabowiec
4	Grzybów	Grzybów
5	Jamno	Jamno
6	Juliszew – Sady	Juliszew, Sady
7	Łaziska	Łaziska, Bończa, Studzieniec
8	Nowosiadło	Nowosiadło
9	Nowy Wiączemin	Nowy Wiączemin
10	Piotrkówek	Piotrkówek
11	Potok	Potok Biały
12	Rybaki	Rybaki
13	Słubice	Słubice
14	Świniary	Świniary
15	Wiączemin Polski	Wiączemin Polski
16	Wymyśle Polskie	Wymyśle Polskie
17	Zyck Nowy – Leonów	Zyck Nowy, Leonów
18	Zyck Polski	Zyck Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statutu Gminy Słubice

Gmina położona jest w odległości około 90 km od Warszawy, 100 km od Łodzi i 30 km od Płocka. Siedzibą gminy jest miejscowość Słubice⁵.

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz efektywnego zarządzania polityką lokalną, gmina została przeanalizowana w ujęciu funkcjonalnym i przestrzennym. Identyfikacja kluczowych stref użytkowania przestrzeni stanowi podstawę do określenia

⁴ Statut Gminy Słubice (Załącznik do Obwieszczenia Rady Gminy Słubice z dnia 7 lutego 2020 roku w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Gminy Słubice)

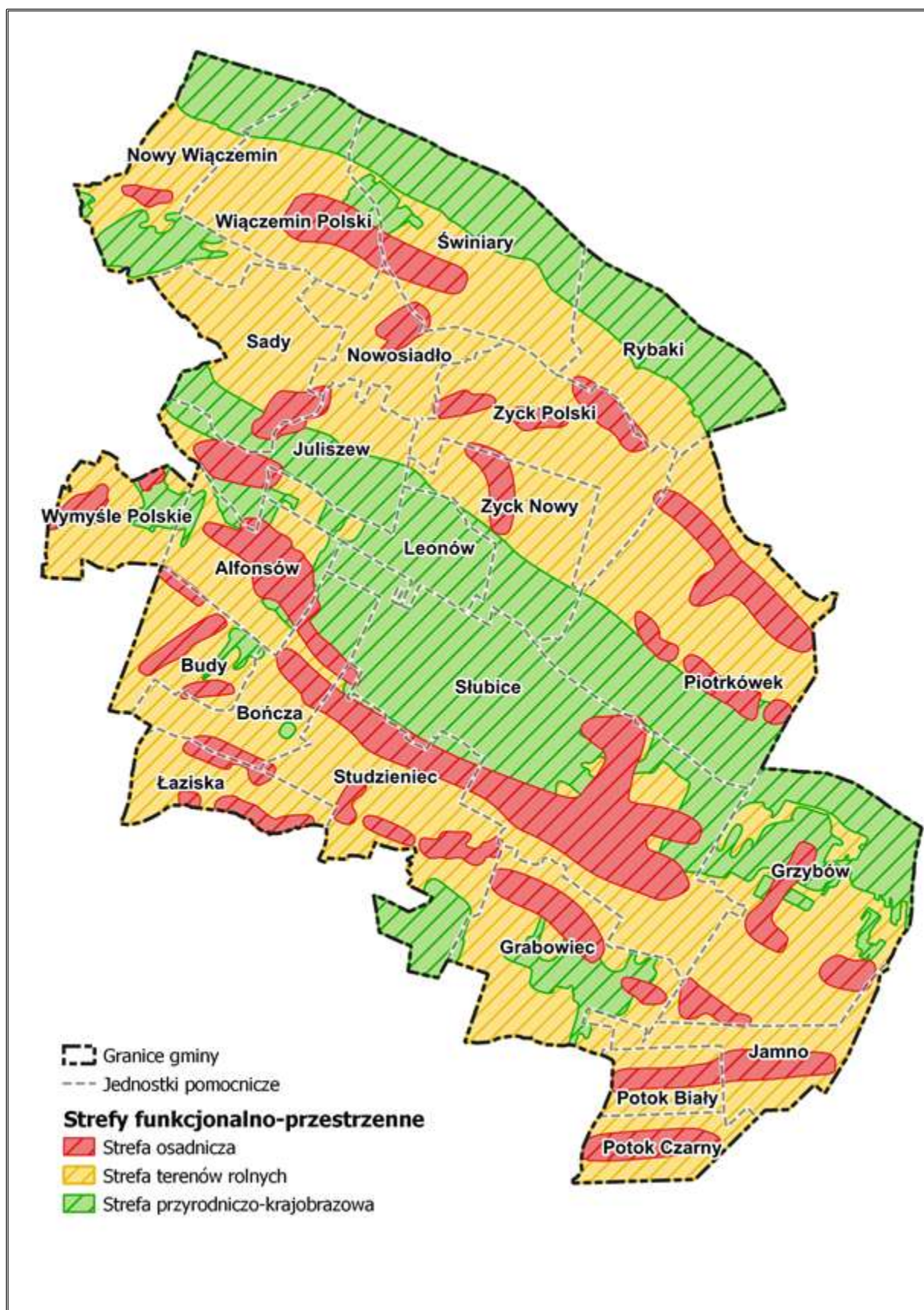
⁵ Raport o stanie Gminy Słubice za 2024 rok, str. 4

kierunków działań strategicznych w obszarze planowania społecznego, gospodarczego, przestrzennego i klimatyczno-środowiskowego.

W strukturze gminy wyróżniono następujące strefy (jednostki) funkcjonalno-przestrzenne:

- **strefa osadnicza** – obszary już zagospodarowane oraz przewidziane do urbanizacji, koncentrujące się głównie w granicach wsi o charakterze wielofunkcyjnym – Słubice, Grabowiec, Juliszew i Wymyśle Polskie. Obszar ten wyznacza przestrzeń przeznaczoną do rozwoju funkcji osadniczych, w tym mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju funkcjonalnego.
- **strefa terenów rolnych** – tereny rolnicze gminy obejmują zarówno zwarte układy zabudowy zagrodowej skoncentrowane wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, jak i rozproszoną strukturę osadniczą. Przeważająca funkcja tych obszarów ma charakter rolniczy, przy czym szczególnie istotne znaczenie mają grunty charakteryzujące się wysokim potencjałem przyrodniczym i korzystnymi parametrami agroekologicznymi. Występują one w formie dużych, zwartych kompleksów przestrzennych, sprzyjających prowadzeniu intensywnej działalności rolniczej.
Największa koncentracja terenów o dużej przydatności rolniczej znajduje się w południowej części gminy – na obszarach Łazisk, Słubic, Grzybowa i Jamna – oraz częściowo w północnej – w miejscowościach takich jak Wiączemin Polski, Nowosiadło, Sady i Piotrkówek. Grunty te predysponowane są do wszechstronnych kierunków upraw, ze szczególnym wskazaniem na intensywne sadownictwo oraz uprawy warzywne. Rekomendowana jest również organizacja wielkotowarowych gospodarstw oraz przeprowadzenie komasacji gruntów dla zwiększenia efektywności produkcyjnej.
- **strefa przyrodniczo-krajobrazowa** – składa się na obszary o szczególnym znaczeniu przyrodniczym i krajobrazowym, ze szczególnym uwzględnieniem terenów położonych w granicach Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Najistotniejszym elementem tej strefy jest Dolina Wisły wraz z przyległymi kompleksami leśnymi, które tworzą kluczowy układ ekologiczny o charakterze kontynentalnym. Obszar ten pełni funkcję korytarza ekologicznego, łączącego siedliska naturalne oraz częściowo przekształcone, przy ograniczonej obecności zabudowy. W strukturę strefy wchodzi również fragmenty obszarów objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Wisły oraz Obszar Ochrony Siedlisk Kampinoska Dolina Wisły. Elementy te tworzą zintegrowany system krajobrazowy, którego główną funkcją jest stabilizacja stosunków wodnych, ochrona bioróżnorodności oraz zachowanie integralności przestrzeni przyrodniczej.

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – strefy funkcjonalno-przestrzenne

Źródło: Opracowanie własne

3.2. System powiązań przyrodniczych

Gmina Słubice cechuje się istotnym potencjałem środowiskowym, którego przejawem jest zróżnicowana struktura użytkowania gruntów, rosnąca powierzchnia lasów, obecność form ochrony przyrody oraz udział terenów zieleni urządzonej. Gmina sąsiaduje z sześcioma innymi jednostkami administracyjnymi, co zapewnia ciągłość przestrzenną systemów ekologicznych i komunikacyjnych. Znajduje się w zasięgu oddziaływania aglomeracji Płocka, a jej położenie w dolinie Wisły determinuje istotne uwarunkowania hydrologiczne i środowiskowe, w tym ryzyko powodziowe.

Obszar gminy Słubice położony jest w obrębie dwóch mezoregionów (zaliczanych do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej) – mezoregionu Kotliny Warszawskiej oraz mezoregionu Równiny Kutnowskiej.

Dominującym sposobem użytkowania terenu w gminie są użytki rolne, co świadczy o wyraźnie rolniczym profilu funkcjonalnym. Znaczące powierzchnie zajmują także grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione, zlokalizowane głównie w centralnej części gminy, gdzie stanowią kontynuację dawnych kompleksów leśnych towarzyszących dolinie Wisły.

Zabudowa mieszkaniowa o zwartej strukturze występuje przede wszystkim w miejscowości Słubice, pełniąc funkcję administracyjno-usługowego centrum gminy, a także w innych istotnych ośrodkach osadniczych, takich jak Juliszew, Grabowiec, Wymyśle Polskie i Piotrkówek. Struktura przestrzenna jednostki jest uzupełniona przez obszary produkcji rolniczej oraz strefy ekologiczne o wysokich walorach przyrodniczych, w szczególności doliny cieków wodnych, kompleksy leśne i użytki zielone, które wspierają równowagę funkcji gospodarczych i środowiskowych.

W 2024 roku powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy wyniosła 1 491,57 ha, co stanowi 15,3% całkowitej powierzchni gminy. Tereny zieleni urządzonej na terenie gminy obejmują przede wszystkim zieleni cmentarną, której łączna powierzchnia wynosi 5,40 ha. Obszary te pełnią istotną rolę w kształtowaniu jakości przestrzeni publicznej, zwiększając komfort życia mieszkańców oraz spełniając funkcje estetyczne.

Na terenie gminy występują liczne formy ochrony przyrody, potwierdzające wysoką wartość przyrodniczą tego obszaru:

- Rezerwaty Przyrody (Rezerwat Przyrody Wyspy Zakrzewskie, Rezerwat Przyrody Białobrzeskie, Rezerwat Przyrody Kępa Wykowska),
- Obszar Chronionego Krajobrazu (Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu),
- Obszary Natura 2000 (Obszar Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły, Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły),

— Pomnik przyrody.

Przez teren gminy przebiegają dwa korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym: Lasy Włocławsko-Gostynińskie – Puszcza Kampinoska (GKPnC-11A – korytarze ekologiczne 2012) oraz Dolina Dolnej Wisły (KPnC-4 – korytarze ekologiczne 2005).

Obszar gminy położony jest w obrębie zlewni następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- RW200012275999 – Wisła od Narwi do zbiornika Włocławek,
- RW20001527349 – Kanał Troszyński,
- RW200010273129 – Jeżówka.

Ocena stanu wód wykazała, że jcwp, w których obszarze leży gmina Słubice odznaczają się złym stanem wód. Szczegóły przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Słubice

Kod i nazwa jcwp	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej ⁶				
	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Stan (ogólny)
RW200012275999 (Wisła od Narwi do zbiornika Włocławek)	słaby stan ekologiczny	azot ogólny, przewodność, fitoplankton, makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, fluoroanten, bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód
RW20001527349 (Kanał Troszyński)	umiarkowany potencjał ekologiczny	przewodność, makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	nie dotyczy; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód
RW200010273129 (Jeżówka)	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://karty.apgw.gov.pl/> (dostęp dnia 01.07.2025)

Natomiast w przypadku Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd), gmina Słubice znajduje się w obrębie: GW200047, GW200048.

Gmina znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Subniecka Warszawska numer 215A.

⁶ Według klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 roku

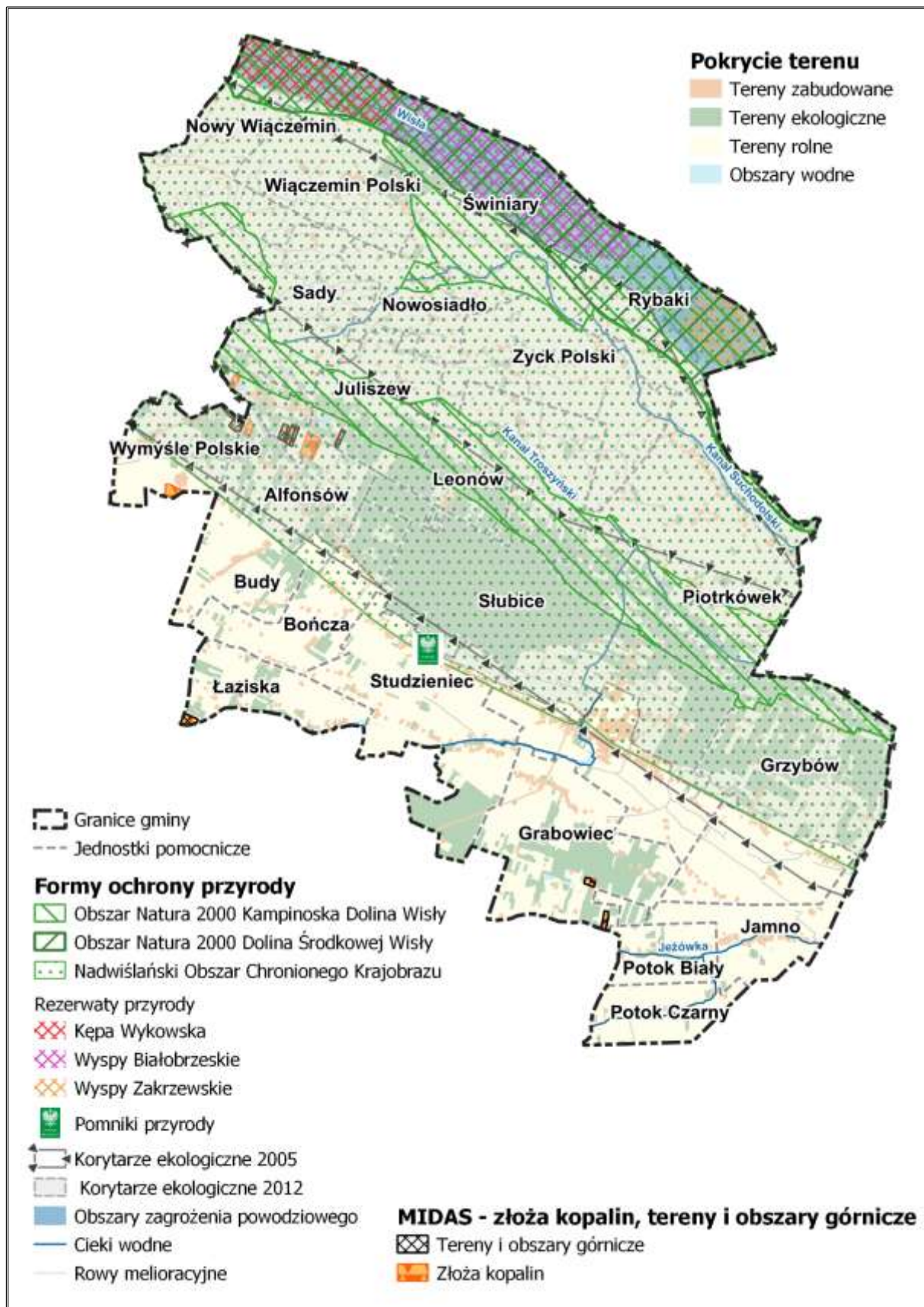
Na obszarze gminy obowiązuje plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Znajduje się w nim między innymi opis działań dotyczących gospodarki wodnej objętych terenów.

Położenie gminy w dolinie Wisły wiąże się z wysokim ryzykiem powodziowym, szczególnie w północnej części jednostki. Mapy ryzyka wskazują, że obszary najbliższej rzeki (położone w północnej części gminy) należą do szczególnie zagrożonych zalaniem.

Na terenie gminy występują udokumentowane złoża kopalin pospolitych⁷ – głównie kruszywa naturalnego w postaci piasków i żwirów. Zasoby te są rozpoznane i stanowią podstawę eksploatacji. Dodatkowo, w obniżeniach terenowych, zwłaszcza w rejonach dolinnych, stwierdzono występowanie torfów. Łącznie udokumentowano 11 obszarów złóż kruszywa naturalnego oraz 10 obszarów górniczych o statusie aktualnym. Obszary te są zróżnicowane pod względem wielkości i stopnia zagospodarowania, a ich lokalizacja wiąże się przede wszystkim z dolinami rzecznyymi i terenami o korzystnych warunkach geologicznych.

⁷ *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słubice. Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego*, str. 44

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – środowisko przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne

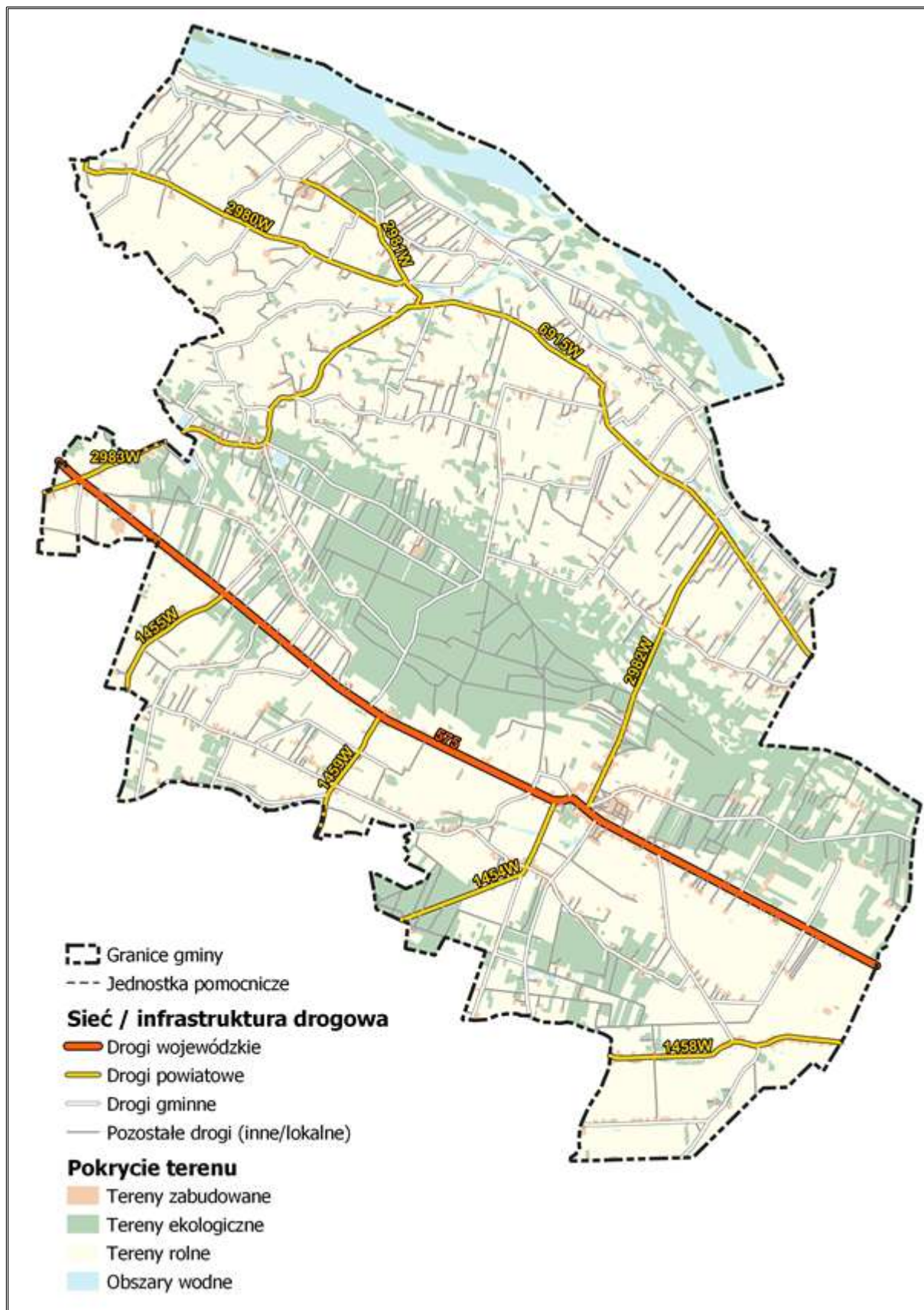
3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Układ komunikacyjny gminy Słubice: droga wojewódzka numer 575 (DW575), drogi powiatowe (numer: 2980W, 2981W, 2982W, 1458W, 1454W, 1459W, 1455W, 2983W, 6915W)⁸, drogi gminne i lokalne.

Na terenie gminy Słubice brak jest dróg dla rowerów. Przez teren jednostki administracyjne nie przebiegają linie kolejowe. Ponadto, na jej obszarze nie zlokalizowano lotnisk ani lądowisk – zarówno o charakterze publicznym, jak i prywatnym.

⁸ Raport o stanie Gminy Słubice za 2024 rok, str. 99

Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura komunikacyjna

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Rozwinięta infrastruktura techniczna, obejmująca między innymi sieć wodociągową oraz kanalizacyjną, stanowi kluczowy element podnoszący standard życia mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego. Zapewnia ona nieprzerwane dostawy wody spełniające wymagania sanitarne oraz sprawny odbiór i oczyszczanie ścieków. Dostępność takiej infrastruktury istotnie wpływa również na atrakcyjność osadniczą danego obszaru, sprzyjając napływowi nowych mieszkańców i inwestorów.

Infrastruktura techniczna

Na terenie gminy Słubice funkcjonuje rozbudowana sieć wodociągowa, która umożliwia dostęp do wody pitnej dla znacznej części mieszkańców. Sieć kanalizacyjna obejmuje natomiast ograniczony obszar gminy, a poziom skanalizowania pozostaje niski i wymaga dalszych inwestycji. Zaopatrzenie w wodę realizowane jest za pośrednictwem trzech niezależnych Stacji Uzdatniania Wody (SUW), zlokalizowanych w miejscowościach Bończa, Grzybów oraz Alfonsów. Każda z nich korzysta z własnych ujęć wód podziemnych, zapewniając wodę pitną o odpowiednich parametrach.

Na obszarach, które nie są objęte siecią kanalizacyjną, mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników. Należy jednak podkreślić, że ponad trzy czwarte mieszkańców gminy wciąż pozbawione jest dostępu do sieci kanalizacyjnej, co podkreśla konieczność intensyfikacji działań inwestycyjnych w tym zakresie.

Przez obszar gminy przebiega rurociąg produktów naftowych, którego obecność generuje ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym oraz ryzyko awarii. Dostawy energii elektrycznej realizowane są poprzez stacje transformatorowo-rozdzielcze. Na terenie gminy przebiegają również linie przesyłowe wysokiego napięcia: 110 kV (Gąbin – Szkarada, Sochaczew – Szkarada) oraz 220 kV (Podolszyce – Mory).

W gminie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ulicy Szkolnej.

Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura techniczna

Źródło: Opracowanie własne

Infrastruktura społeczna

Na terenie Gminy Słubice znajdują się szkoły podstawowe oraz przedszkole: Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Piotrkówku, Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Słubicach, Szkoła Podstawowa w Świnarach, Przedszkole Samorządowe w Słubicach.

Rozmieszczenie szkół podstawowych oraz przedszkoli odgrywa istotną rolę w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego. Ich optymalna lokalizacja ma bezpośredni wpływ na efektywność dostępu do usług oświatowych – skraca czas potrzebny na dojazd, poprawia bezpieczeństwo oraz komfort uczniów, a także pozwala na ograniczenie wydatków związanych z transportem, zarówno po stronie budżetu gminy, jak i rodziców. Bliskość szkoły lub przedszkola zwiększa również atrakcyjność mieszkaniową danego terenu, stanowiąc jeden z kluczowych czynników przy podejmowaniu decyzji o osiedleniu się przez rodziny z dziećmi.

W strukturze instytucjonalnej gminy Słubice głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań w zakresie kultury jest Gminna Biblioteka w Słubicach. Na terenie gminy zlokalizowane są zabytki, wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków. Najważniejsze z nich obejmują:

- Zespół pałacowo-parkowy – klasycystyczna rezydencja z końca XVIII wieku wraz z zachowanym układem kompozycyjnym i elementami dawnego folwarku.
- Zespół dworski w Studzieńcu – zabytkowy pałac z parkiem krajobrazowym oraz unikalną grotą ze źródłem, uzupełniony przez XIX-wieczną kapliczkę neogotycką,
- Obiekty sakralne – obejmujące między innymi Kościół św. Marcina w Słubicach oraz Kościół św. Michała Archanioła w Zycku Polskim, które oprócz funkcji liturgicznej posiadają istotne walory artystyczne i historyczne,
- Drewniana zabudowa ludowa – relikty XIX-wiecznych chat wiejskich o typowej architekturze mazowieckiej, zachowane w miejscowościach takich jak Słubice, Piotrkówek i Zyck Polski,
- Cmentarze i miejsca pamięci – zabytkowy cmentarz w Jamnie oraz kwatera wojenna w Słubicach upamiętniające wydarzenia historyczne, w tym działania wojenne z września 1939 roku. Szczególnym miejscem jest również Gaj Pamięci w Grzybowie, gdzie posadzono dęby upamiętniające ofiary katastrofy smoleńskiej,

Na szczególną uwagę zasługuje Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączeminiu Polskim, będący oddziałem Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Obiekt ten stanowi unikatową placówkę muzealną, dokumentującą dziedzictwo kulturowe osadników ołęderskich (mennonitów i ewangelików), którzy zamieszkiwali tereny nadwiślańskie. Główne elementy

skansenu to XVIII-wieczny kościół ewangelicki, odtworzone zagrody, spichlerz i cmentarz. Skansen pełni również funkcję edukacyjną poprzez organizację festynów tematycznych i lekcji muzealnych, przybliżając bogactwo kultury olęderskiej szerokiemu gronu odbiorców.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na obszarze administracyjnym gminy Słubice zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach. Bliskość i dostępność lokalnych struktur pomocy społecznej sprzyja przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, zapewniając jednocześnie dostęp do kompleksowych działań z zakresu szeroko rozumianego wsparcia społecznego.

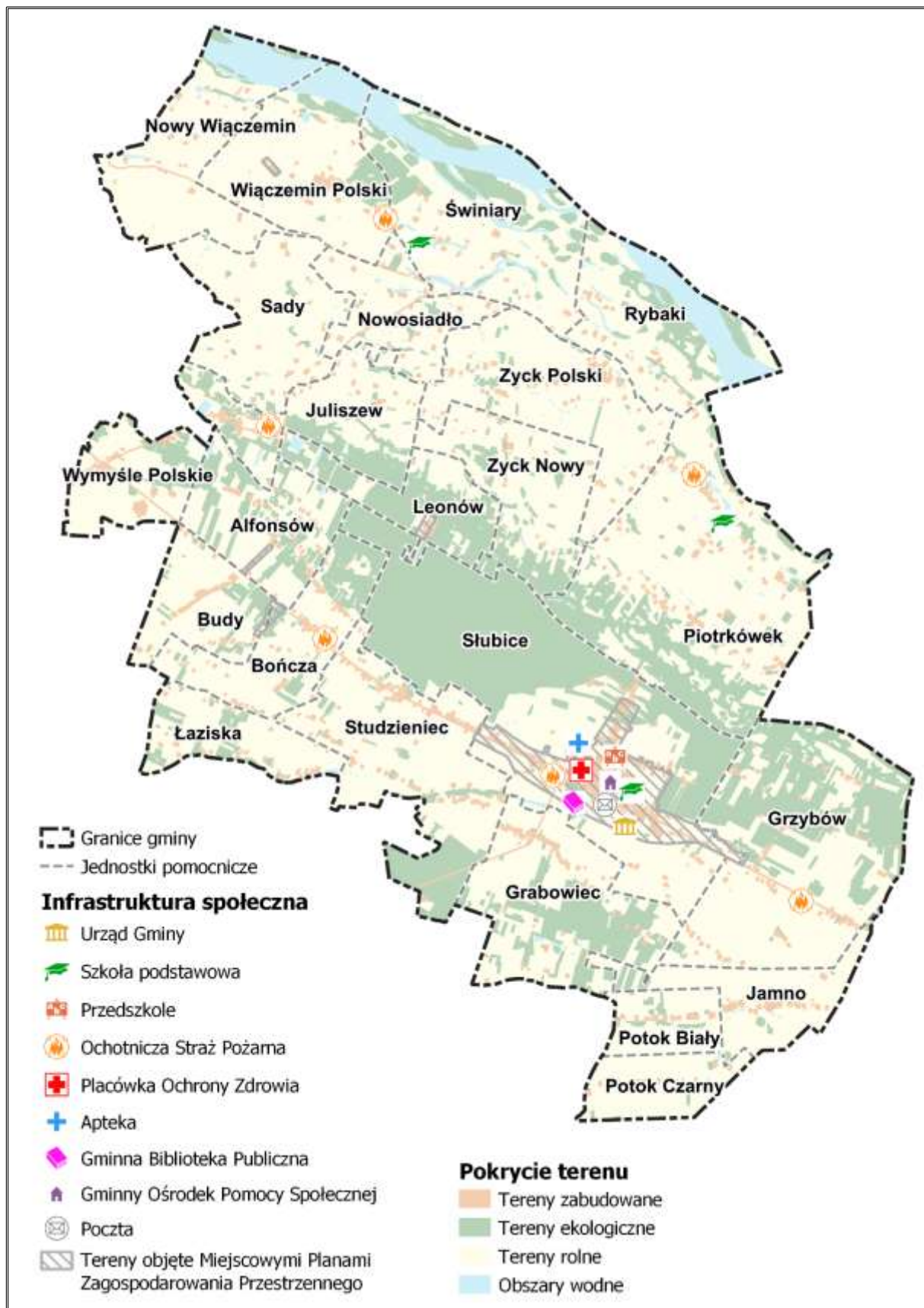
W kontekście planowania społeczno-gospodarczego, obecność sprawnie działającego systemu pomocy społecznej zwiększa atrakcyjność gminy jako miejsca do życia – zwłaszcza dla rodzin z dziećmi, seniorów, a także osób zagrożonych niepełnosprawnością czy długotrwałym bezrobociem oraz innych grup wymagających szczególnego wsparcia. Systematyczne wzmacnianie kompetencji instytucji pomocy społecznej jest nieodzowne dla budowania trwałej lokalnej polityki społecznej zorientowanej na potrzeby mieszkańców.

Na terenie gminy Słubice funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS oraz jedna apteka. Efektywne rozmieszczenie infrastruktury medycznej na terenie gminy stanowi istotny czynnik wpływający na poziom dostępności oraz jakość świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Bliskość przychodni i ośrodków zdrowia przyczynia się do redukcji czasu oczekiwania na konsultacje lekarskie oraz umożliwia szybsze podejmowanie działań diagnostyczno-terapeutycznych. Lokalny dostęp do usług medycznych przekłada się bezpośrednio na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, a jednocześnie ogranicza potrzebę korzystania z placówek znajdujących się poza obszarem administracyjnym gminy – co ma szczególne znaczenie w sytuacjach nagłych i wymagających pilnej interwencji.

W perspektywie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, rozwój oraz utrzymanie lokalnych instytucji ochrony zdrowia stanowi ważny element podnoszący walory osiedleńcze gminy. Jest to szczególnie istotne dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z ograniczoną mobilnością, dla których łatwy dostęp do opieki zdrowotnej wpływa znacząco na jakość życia.

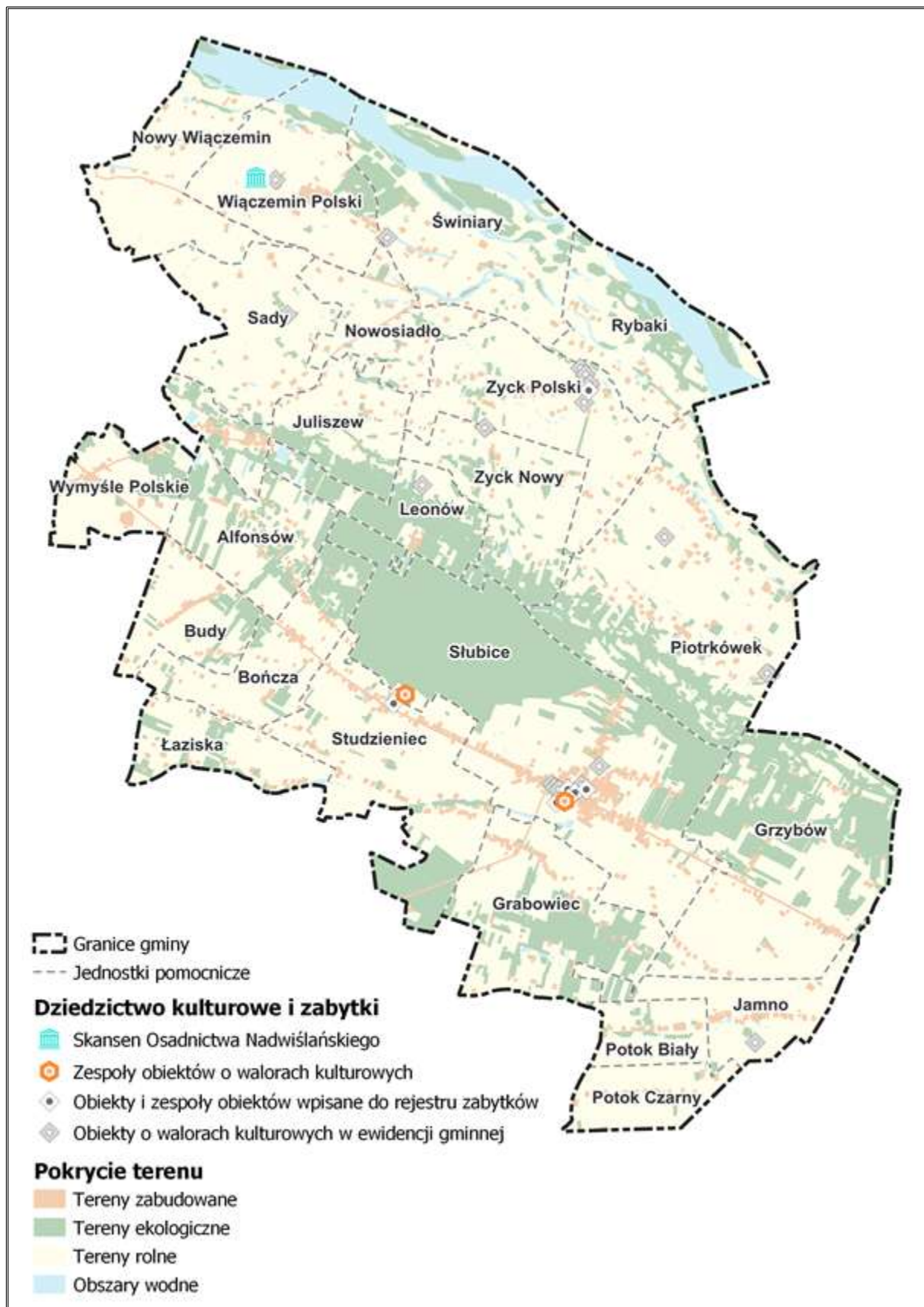
Zadaniami z zakresu bezpieczeństwa publicznego na terenie zajmują się dzielnicowi Komendy Miejskiej Policji (KMP) w Płocku oraz sześć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP): OSP Grzybów, OSP Juliszew, OSP Łaziska, OSP Piotrkówek, OSP Wiączemin Polski, OSP Słubice.

Rysunek 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura społeczna

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – dziedzictwo kulturowe i zabytki

Źródło: Opracowanie własne

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie kierunków rozwoju i zasad polityki przestrzennej wyznaczonych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słubice oraz informacji zawartych w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego obejmujących obszar gminy.

4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

W zakresie ochrony przyrody przyjmuje się następujące zasady:

- należy dążyć do wyznaczenia i utrzymania lokalnego systemu przyrodniczego obejmującego korytarze ekologiczne rangi krajowej i lokalnej, kompleksy leśne o funkcjach retencyjnych i środowiskowych, terytorialne elementy systemu ekologicznego (w tym m.in. zadrzewienia śródpolne, zbiorniki wodne, starorzecza, mokradła),
- należy utrzymać ciągłość przestrzenną systemów ekologicznych i minimalizować ich fragmentację poprzez unikanie barier antropogenicznych,
- należy zachować siedliska i ostoje chronionych gatunków fauny i flory, niezależnie od formy użytkowania terenu, zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie przyrody,
- inwestycje na terenach chronionych powinny być zgodne z obowiązującymi planami ochrony i zarządzania – należy ograniczać presję inwestycyjną na tych obszarach,
- na terenach podmokłych i zalewowych należy utrzymać naturalną retencję, unikać zabudowy i ograniczać ingerencję w środowisko wodne,
- należy dążyć do rekultywacji zdegradowanych obszarów przyrodniczych w kierunku leśnym lub krajobrazowo-przyrodniczym,
- zaleca się współpracę międzygminną w zakresie ochrony ciągłości układów przyrodniczych (szczególnie wzdłuż Wisły),
- należy stosować formy architektoniczne i rozwiązania przestrzenne, które umożliwiają swobodny przepływ powietrza i migrację gatunków,
- zaleca się wprowadzenie form użytkowania sprzyjających zachowaniu wartości ekologicznych i krajobrazowych – w szczególności ekstensywnego użytkowania łąk, pastwisk i gruntów ornych.

W zakresie ochrony zasobów wodnych, gleb oraz bezpieczeństwa przeciwpowodziowego przyjmie się następujące zasady:

- należy dążyć do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez modernizację systemów kanalizacyjnych i ograniczenie spływu zanieczyszczeń z terenów rolniczych,
- zaleca się rozwój systemów małej retencji, w tym tworzenie zbiorników wodnych, systemów infiltracyjnych i zielonej infrastruktury w terenach zabudowy oraz innych rozwiązań sprzyjających zatrzymywaniu wód opadowych i roztopowych,
- należy chronić doliny rzeczne jako struktury hydrologiczne i przyrodnicze, zapewniające retencję i funkcje biocenotyczne,
- zaleca się ochronę gleb wysokich klas bonitacyjnych (I-III) i przeciwdziałanie ich degradacji w wyniku zabudowy, erozji oraz przekształceń hydrologicznych (zwłaszcza na terenach o podniesionym poziomie wód gruntowych),
- należy eliminować źródła zanieczyszczeń wód gruntowych – w tym z dzikich wysypisk, odcieków i nieszczelnych szamb,
- zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią (tereny wzdłuż Wisły) powinno uwzględniać zapisy Prawa wodnego i wymagać odpowiednich zabezpieczeń technicznych,
- zaleca się unikanie intensywnej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie naturalnych zbiorników wodnych i starorzeczy,
- należy chronić struktury melioracyjne w dobrej kondycji ekologicznej oraz przekształcać je w kierunku systemów przyjaznych środowisku.
- należy przeciwdziałać skutkom suszy zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 15 lipca 2021 r.), przy czym:
 - w pierwszej kolejności stosować naturalne metody retencji,
 - sztuczną retencję traktować jako ostateczność,
 - nowe inwestycje w tym zakresie poprzedzić analizami zgodnymi z aktualnymi przepisami i realnymi potrzebami.
- zaplanowane działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów planu zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.
- obszar gminy podlega pod Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. 2023 poz. 300). Zgodnie z art. 4 ust. 1 RDW celem wód powierzchniowych jest: niepogarszanie stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW, osiągnięcie co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych, odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia

każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych, osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

W zakresie ochrony powietrza przyjmuje się następujące zasady:

- należy przestrzegać dopuszczalnych norm jakości powietrza zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego,
- zaleca się eliminację źródeł emisji niskiej (piece, kotły węglowe) oraz promowanie rozwiązań niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii,
- należy ograniczyć możliwość lokalizacji inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan powietrza, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego,
- zaleca się kształtowanie zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych i wokół obiektów uciążliwych,
- należy promować rozwój infrastruktury dla ruchu pieszego, rowerowego i transportu zbiorowego, zwłaszcza w rejonie zwartej zabudowy i terenów rekreacyjnych,
- nowe inwestycje powinny być lokalizowane z uwzględnieniem ich potencjalnego wpływu na jakość powietrza, również na terenach sąsiednich.

W zakresie ochrony krajobrazu przyjmuje się następujące zasady:

- nowe inwestycje powinny być wkomponowane w strukturę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, z uwzględnieniem jego obecnego zagospodarowania,
- należy zachować historyczne układy osadnicze oraz ciągi widokowe i panoramy – zwłaszcza w obrębie dolin rzecznych i terenów otwartych,
- zaleca się ograniczanie rozprzestrzeniania zabudowy na obszary o wysokich walorach krajobrazowych oraz prowadzenie zabudowy w formach skoordynowanych przestrzennie,
- zaleca się stosowanie form architektonicznych o niewielkiej skali, dostosowanej do krajobrazu – z ograniczeniem wysokości, odpowiednią kolorystyką i materiałami,
- zaleca się ograniczenie wizualnego oddziaływania infrastruktury technicznej (na przykład linii elektroenergetycznych, masztów, dróg),
- należy unikać lokalizacji obiektów silnie kontrastujących z otoczeniem, zwłaszcza w sąsiedztwie rezerwatów, dolin rzecznych i terenów chronionych.

4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej przyjmuje się następujące zasady:

- należy dążyć do zachowania i ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych gminną ewidencją zabytków,
- należy dążyć do zachowania historycznych układów ruralistycznych wsi, z uwzględnieniem ich tradycyjnego układu przestrzennego,
- należy dążyć do zachowania i uczytelnienia historycznych układów urbanistycznych, układów komunikacyjnych oraz podziałów parcelacyjnych,
- należy dążyć do ochrony zespołów zieleni o wartości historycznej, takich jak założenia dworsko-parkowe, aleje przydrożne, cmentarze i szpalery drzew,
- należy dostosowywać nową zabudowę lokalizowaną w sąsiedztwie obiektów zabytkowych do cech zabudowy historycznej w zakresie formy architektonicznej, skali, gabarytów i materiałów wykończeniowych,
- należy ograniczyć lokalizację obiektów mogących zaburzać historyczny kontekst przestrzenny oraz dysharmonizujących krajobraz kulturowy w strefach ochrony konserwatorskiej,
- należy unikać przekształceń funkcjonalnych obniżających wartość zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego,
- należy dążyć do wzmacniania istniejących funkcji oraz adaptowania do nowych, społecznie potrzebnych funkcji obiektów zabytkowych w sposób nieumniejszający ich wartości kulturowych,
- należy prowadzić identyfikację oraz ochronę obiektów i zespołów uznanych za dobra kultury współczesnej poprzez odpowiednie ustalenia w dokumentach planistycznych,
- należy chronić przestrzenie zachowujące tożsamość kulturową oraz cechy tradycyjnego krajobrazu o unikalnych walorach estetycznych i historycznych,
- należy dążyć do uwzględniania i respektowania ustaleń stref ochrony konserwatorskiej oraz zaleceń wynikających z wytycznych konserwatorskich.

W przypadku rozwoju funkcji turystycznych w oparciu między innymi o dziedzictwo kulturowe wyznacza się następujące zasady:

- należy dążyć do wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego jako czynnika rozwoju turystyki i promocji regionu,
- należy promować adaptację i udostępnianie zabytków oraz obiektów historycznych do celów edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych,
- należy dążyć do rozwoju infrastruktury towarzyszącej (ścieżki, tablice informacyjne, punkty widokowe) w obszarach cennych krajobrazowo i kulturowo,
- należy dążyć do powiązania elementów dziedzictwa kulturowego z systemem tras i szlaków turystycznych, w tym tras rowerowych i pieszych,

- należy promować lokalne dziedzictwo poprzez organizację wydarzeń tematycznych, imprez kulturalnych oraz produktów turystycznych opartych na historii i tradycji regionu,
- należy rozwijać ofertę turystyki kulturowej i edukacyjnej w oparciu o istniejące zasoby historyczne, w tym stanowiska archeologiczne o czytelnej formie krajobrazowej.

4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Podstawowym celem polityki przestrzennej gminy w zakresie struktury zagospodarowania terenów i rozwoju zabudowy mieszkaniowej jest kształtowanie ładu przestrzennego przy jednoczesnym zachowaniu wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Kierunki i zasady rozwoju przestrzennego określono na podstawie analizy uwarunkowań funkcjonalnych, społeczno-demograficznych oraz środowiskowych.

W zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów przyjmuje się następujące zasady:

- rozwój przestrzenny w oparciu o istniejącą strukturę osadniczą – nowa zabudowa mieszkaniowa lokalizowana będzie przede wszystkim w granicach obecnych wsi o zwartej strukturze, takich jak Słubice, Grzybów, Juliszew, celem intensyfikacji zabudowy oraz ograniczenia rozpraszania,
- wyznaczanie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz terenów o funkcji wielofunkcyjnej, uwzględniających mieszkalnictwo, rekreację i usługi – między innymi w miejscowościach Zyck Polski, Piotrkówek, Wiączemin Polski,
- określenie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w oparciu o prognozę demograficzną,
- preferowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej, zgodnie z uwarunkowaniami rolnymi i wielkością gospodarstw – przy czym w przypadku zabudowy zagrodowej należy dążyć do uwzględnienia odniesienia do średniej wielkości gospodarstwa w gminie,
- ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych – ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także w strefach zalewowych rzeki Wisły oraz obszarach zagrożonych powodzią,
- zapewnienie odpowiedniego poziomu wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną – rozwój zabudowy możliwy pod warunkiem dostępu do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz energetycznej,
- wspieranie rozwoju funkcji mieszkaniowej z uwzględnieniem polityki klimatycznej – lokalizacja zabudowy powinna sprzyjać kształtowaniu zieleni urządzonej, retencji wód oraz wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii,

- należy wspierać stosowanie rozwiązań niskoemisyjnych i energooszczędnych w nowej zabudowie, jak również analizować możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w inwestycjach o powierzchni użytkowej powyżej 500m²,
- wykorzystywanie istniejących zasobów przestrzennych – nowe inwestycje mieszkaniowe powinny być planowane w sposób ograniczający zajmowanie terenów rolnych wysokiej klasy bonitacyjnej, a preferowane powinno być zagospodarowanie luk w strukturze osadniczej i uzupełnienie istniejącej zabudowy,
- zaleca się stosowanie zasady adaptacji do zmian klimatu poprzez projektowanie przestrzeni publicznych z wykorzystaniem zieleni wysokiej, elementów wodnych i materiałów o niskiej akumulacji ciepła,
- zachowanie historycznych i kulturowych układów osadniczych – nowe inwestycje mieszkaniowe muszą być dostosowane do lokalnych tradycji przestrzennych i krajobrazowych, między innymi poprzez respektowanie układów ruralistycznych i charakterystycznej architektury regionalnej.

4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlowych wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jako handel wielkopowierzchniowy rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m².

Na terenie gminy Słubice, według obowiązujących dokumentów planistycznych, przyjęto, że lokalizacja wielkopowierzchniowych obiektów handlowych jest możliwa na terenach o przeznaczeniu oznaczonym jako tereny zabudowy o dominującej funkcji produkcyjno-składowej i usługowej⁹.

Obszary przeznaczone pod rozmieszczenie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (WOH) zaliczane są do kategorii obszarów, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest wymagane.

4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez inwestycje celu publicznego należy przez to rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu

⁹ *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słubice. Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego*, str. 18

podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego obowiązujące na terenie gminy Słubice:

- lokalizowanie inwestycji celu publicznego w powiązaniu z istniejącym układem osadniczym oraz siecią infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w szczególności w obrębie miejscowości Słubice, Piotrkówek i Juliszew, które pełnią funkcje lokalnych ośrodków rozwojowych,
- unikanie lokalizacji inwestycji na terenach szczególnie cennych przyrodniczo oraz kulturowo, takich jak dolina Wisły czy obszary objęte formami ochrony przyrody, z wyjątkiem inwestycji, które uzyskały pozytywną ocenę oddziaływania na środowisko,
- zakaz sytuowania inwestycji mogących oddziaływać na środowisko w strefach szczególnego zagrożenia powodzią, w tym na terenach dolinnych Wisły oraz w rejonach polderowych,
- koordynacja z infrastrukturą ponadlokalną – preferencja dla lokalizacji inwestycji wzdłuż istniejących lub projektowanych korytarzy infrastrukturalnych, takich jak na przykład drogi o znaczeniu ponadlokalnym, sieci przesyłowe energii i gazu,
- integracja z celami ekologicznymi – nowe inwestycje powinny wspierać retencję wód, wykorzystywać odnawialne źródła energii oraz wpisywać się w strategię zrównoważonego rozwoju gminy,
- preferencja dla lokalizacji inwestycji na terenach już zainwestowanych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, z uwzględnieniem tak zwanej zasady kontynuacji funkcji i zagospodarowania przestrzennego,
- ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa historycznego gminy – nowe inwestycje powinny być sytuowane z poszanowaniem historycznych układów osadniczych oraz krajobrazu rolniczego.

Dodatkowo, w odniesieniu do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przewidzianych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, uwzględnia się następujące przedsięwzięcia dotyczące gminy Słubice:

- inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi (poziom regionalny – punkt selektywnego zbierania odpadów (PSZOK) wraz z infrastrukturą na terenie Słubic. Inwestycja niezrealizowana ujęta w planach wojewódzkich.
- rozbudowa drogi wojewódzkiej numer 575 na odcinku przebiegającym przez miejscowość Słubice (od km 24+800 do km 26+300). Inwestycja w trakcie realizacji.

4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie kierunków rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i transportowej przyjmuje się następujące zasady:

- należy dążyć do poprawy dostępności komunikacyjnej gminy, szczególnie w relacjach z Płockiem, Warszawą i węzłami infrastruktury krajowej,
- należy dążyć do podniesienia jakości technicznej i funkcjonalnej dróg gminnych i powiatowych (nawierzchnie, szerokość pasów drogowych i poboczy, odwodnienia),
- należy dążyć do rozwoju bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej, szczególnie w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu oraz w obrębie miejscowości z funkcjami usługowej i oświatowymi,
- zaleca się tworzenie powiązań lokalnych tras komunikacyjnych z drogami ponadlokalnymi, zapewniających obsługę inwestycyjną i mieszkaniową terenów rozwojowych,
- należy dążyć do integracji układów transportowych z systemami komunikacji zbiorowej (przystanki autobusowe, miejsca przesiadkowe),
- należy rozwijać i wspierać tworzenie parkingów lokalnych i przesiadkowych, szczególnie w obrębie centrów miejscowości i przy placówkach użyteczności publicznej,
- należy rozwijać i wspierać realizację wewnętrznych układów rowerowych i stworzenie na obszarze gminy systemu umożliwiającego wzrost ruchu rowerowego,
- należy dążyć do rozbudowy i modernizacji lokalnego i powiatowego układu komunikacyjnego służącego rozwojowi funkcji turystycznej (połączenia obiektów o walorach przyrodniczych), budowy urządzeń obsługi ruchu (parkingi, zatoki postojowe, place widokowe, inne obiekty obsługi podróżnych),
- należy wspierać funkcje turystyczno-rekreacyjne poprzez rozwój powiązań komunikacyjnych z doliną Wisły i trasami pieszo-rowerowymi.

W zakresie kierunków rozwoju infrastruktury technicznej przyjmuje się następujące zasady:

- należy dążyć do rozszerzenia zasięgu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na tereny istniejącej i planowanej zabudowy, w tym na obszarach wiejskich,
- na terenach rozproszonych należy stosować indywidualne systemy gospodarki ściekowej (przydomowe oczyszczalnie, zbiorniki bezodpływowe) z preferencją ich późniejszego włączenia do systemów zbiorczych),
- należy dążyć do rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody,
- należy wspierać rozwój odnawialnych źródeł energii – w szczególności OZE dla potrzeb lokalnych, jak i infrastruktury przesyłowej,
- zaleca się dywersyfikację źródeł energii cieplnej z uwzględnieniem biomasy, biogazu, pomp ciepła, energii słonecznej i lokalnych urządzeń grzewczych,

- należy dążyć do poprawy bezpieczeństwa energetycznego – rozbudowa sieci średniego i niskiego napięcia,
- należy rozwijać nowoczesne systemy telekomunikacyjne, w tym światłowodowe i bezprzewodowe,
- należy eliminować obszary pozbawione dostępu do szerokopasmowego internetu oraz wspierać e-usług i e-administracji,
- należy tworzyć warunki do sprawnego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym rozwoju punktów selektywnej zbiórki odpadów.

W zakresie kierunków rozwoju infrastruktury społecznej przyjmuje się następujące zasady:

- należy wspierać rozwój wielofunkcyjnych ośrodków lokalnych (Słubice, Juliszew Piotrkówek) jako centrów usług społecznych,
- należy kształtować wysokiej jakości przestrzenie publiczne w miejscowościach pełniących funkcje usługowe,
- należy dążyć do poprawy dostępności usług zdrowotnych, w tym opieki długoterminowej i rehabilitacyjnej,
- należy modernizować i rozbudowywać infrastrukturę oświatową (szkoły podstawowe, przedszkola),
- należy rozwijać sieć przedszkoli oraz form opieki nad dziećmi do lat 3,
- należy zapewnić rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (na przykład boiska, sale sportowe, place zabaw).

4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Przy lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW należy stosować obowiązujące przepisy prawa. W zakresie infrastruktury energii odnawialnej uwzględnia się obowiązujące regulacje prawne, w tym w szczególności wymóg zachowania minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od obiektów, zwłaszcza budynków mieszkalnych.

Dla obszarów rozmieszczenia farm fotowoltaicznych przewiduje się lokalizację obiektów bud. Lokalizacja instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych powinna odbywać się z preferowaniem obszarów i miejsc o największym potencjale zasobowym, przy uwzględnieniu konieczności eliminowania lub maksymalnego ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania tej infrastruktury na środowisko, w tym na bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie ludzi, w tym:

- elektrowni wiatrowych wszędzie tam, gdzie brak przeciwwskazań wynikających z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu kulturowego oraz bezpieczeństwa i obronności państwa, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych,
- instalacji na biomasę i biogaz na terenach wiejskich, w tym na drewno odpadowe, słomę odpadową z rolnictwa, pozostałości siana z produkcji rolniczej, odpady z hodowli i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz plantacji roślin energetycznych,
- instalacji słonecznych, w tym energię z systemów fotowoltaicznych (farm fotowoltaicznych)
 - w obrębie kompleksów gleb o najniższej przydatności rolniczej i gruntach zrehabilitowanych na cele inne niż rolnicze i leśne.

4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do tej kategorii zalicza się przedsięwzięcia: mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko ORAZ mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku ich lokalizacji na terenie gminy Słubice przyjmuje się następujące zasady:

- Zakaz lokalizacji w obszarach o najwyższych walorach i zasobach przyrodniczych
 - przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko nie mogą być sytuowane na terenach obowiązujących form ochrony przyrody, w tym:
 - w granicach Rezerwatów Przyrody (Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzeskie, Kępa Wykowska),
 - w obrębie obszarów Natura 2000 (Kampinoska Dolina Wisły, Dolina Środkowej Wisły),
 - w granicach Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
 - na terenach wskazanych jako korytarze ekologiczne,
 - w strefach buforowych otaczających siedliska i ostoje cennych gatunków chronionych,
 - lokalizacja nie może zakłócać ciągłości ekologicznej ani naruszać struktury przyrodniczej terenów cennych przyrodniczo,
- Ograniczenia w strefach ochronnych i obszarach zagrożonych
 - na terenach szczególnego zagrożenia powodziowego (głównie dolina Wisły, tereny polderowe) lokalizacja przedsięwzięć o dużym ryzyku środowiskowym jest niedopuszczalna,
 - w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz w granicach stref ochronnych sanitarnych (ujęcia wód podziemnych, zbiorniki retencyjne) obowiązują istotne ograniczenia,

- lokalizacja na gruntach rolnych i leśnych może być dopuszczona wyłącznie przy braku trwałej degradacji środowiska i utraty ich funkcji użytkowych.
- Wymóg zachowania bezpieczeństwa środowiskowego
 - każda inwestycja kwalifikowana jako mogąca znacząco oddziaływać na środowisko musi zostać poprzedzona procedurą oceny oddziaływania na środowisko (OOS), zgodnie z: ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku, a także przepisami szczególnymi oraz planistycznymi obowiązującymi na terenie gminy,
 - ocena oddziaływania na środowisko powinna obejmować analizę wpływu na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi, zasoby naturalne, warunki życia i zagospodarowanie przestrzenne, z uwzględnieniem zarówno skutków bezpośrednich, jak i pośrednich, krótkoterminowych oraz długofalowych.
 - inwestor jest zobowiązany do: wprowadzenia rozwiązań kompensacyjnych oraz stosowania technologii redukujących presję środowiskową.
- Zasady ładu przestrzennego i minimalizacji konfliktów społecznych
 - lokalizacja przedsięwzięć powinna być zgodna z ustaleniami dokumentów planistycznych obejmujących tereny gminy, a także:
 - uwzględniać istniejący układ komunikacyjny i funkcjonalny,
 - unikać sąsiedztwa zabudowy mieszkaniowej, rekreacyjnej, turystycznej oraz obiektów kultury i dziedzictwa,
 - być oddzielona od terenów wrażliwych odpowiednią infrastrukturą (na przykład pasami zieleni izolacyjnej).
- Należy stosować zasadę oceny kumulatywnej skutków środowiskowych, polegającą na analizie nie tylko oddziaływania pojedynczego przedsięwzięcia, lecz także skumulowanego wpływu wielu inwestycji w danym obszarze.

Gmina Słubice stosuje zasadę prewencji w lokalizowaniu inwestycji potencjalnie szkodliwych środowiskowo. Przedsięwzięcia tego rodzaju mogą być realizowane jedynie poza obszarami wrażliwymi, z zachowaniem rygorystycznych procedur środowiskowych i zasad ładu przestrzennego. Kluczowe jest tu łączenie wymogów ochrony przyrody, bezpieczeństwa mieszkańców oraz integralności układu przestrzennego gminy.

4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

a) Zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- należy dążyć do ochrony gruntów rolnych o najwyższych klasach bonitacyjnych (I-III) przed ich nieuzasadnionym przeznaczeniem na cele inne niż rolnicze, co ma na celu zachowanie potencjału produkcyjnego gminy,

- kształtowanie przestrzeni rolniczej powinno koncentrować się na gruntach o wysokiej jakości glebowej, co sprzyja rozwojowi towarowej produkcji rolnej, w tym sadownictwa i warzywnictwa, które są charakterystyczne dla gminy,
- obszary z przewagą użytków zielonych o wysokiej i średniej wartości użytkowej należy wykorzystywać pod działalność hodowlaną, szczególnie w kierunku produkcji zwierzęcej zintegrowanej z gospodarką paszową,
- należy promować racjonalne metody gospodarowania, ograniczające degradację gleb, ich erozję oraz zanieczyszczenia. W tym zakresie wskazane są działania agrotechniczne, takie jak orka poprzecznostokowa, stosowanie pasów ochronnych oraz zwiększenie udziału roślin okrywowych,
- obszary o niższej bonitacji powinny być rozwijane jako wielofunkcyjne tereny wiejskie, przy zachowaniu i ochronie cennych elementów krajobrazu wiejskiego – między innymi zadrzewień śródpolnych, otwartych przestrzeni rolnych i trwałych użytków zielonych,
- należy wspierać działalność pozarolniczą komplementarną względem rolnictwa, w tym agroturystykę, drobną wytwórczość lokalną oraz usługi, pod warunkiem że nie naruszają one integralności przestrzeni rolniczej,
- istotne jest wdrażanie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych, promujących rolnictwo ekologiczne, ochronę zasobów naturalnych oraz zwiększenie bioróżnorodności poprzez ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk,
- wskazane jest prowadzenie inwestycji zmierzających do poprawy stosunków wodnych w rolnictwie, poprzez budowę oraz modernizację infrastruktury melioracyjnej (rowów, stacji pomp, zbiorników retencyjnych) oraz zapewnienie drożności urządzeń wodnych – z korzyścią zarówno dla produkcji, jak i ochrony przed podtopieniami.

b) Zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

- należy dążyć do ochrony gruntów leśnych przed ich nieuzasadnioną zmianą przeznaczenia na cele nieleśne, w szczególności w odniesieniu do kompleksów o funkcji ekologicznej, krajobrazowej lub ochronnej,
- obowiązuje zakaz fragmentacji kompleksów leśnych poprzez lokalizację zabudowy oraz liniowej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej – przerwanie ciągłości może wpływać negatywnie na funkcje ekologiczne i gospodarcze tych terenów,
- wskazane jest zalesianie gruntów marginalnych rolniczo, szczególnie tych położonych na terenach narażonych na erozję wodną i wietrzną, o obniżonej retencji wodnej oraz trudnych warunkach gospodarowania,
- gospodarka leśna powinna być prowadzona w sposób racjonalny i zrównoważony, z uwzględnieniem:
 - naturalnych i sztucznych odnowień,

- prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych zgodnych z zasadami trwałości lasu,
- adaptacji drzewostanu do zmian klimatycznych,
- ochrony przed zagrożeniami biotycznymi i abiotycznymi.

c) Zasady wspólne do rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W zakresie zintegrowanego kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej na obszarze gminy Słubice należy przyjąć następujące zasady ogólne:

- zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, z uwzględnieniem zdolności produkcyjnych gleby, wód i zasobów leśnych oraz zachowaniem ich trwałości dla przyszłych pokoleń,
- integracja działań ochronnych z rozwojem infrastruktury, w tym zapewnienie spójności między planami inwestycyjnymi a potrzebami ochrony środowiska i klimatu,
- utrzymanie powiązań ekologicznych pomiędzy przestrzenią rolną, leśną oraz wodną, w tym ochrona istniejących ciągów przyrodniczych i ekotonów, co wspiera funkcjonowanie lokalnej sieci przyrodniczej,
- zachowanie i rozwój korytarzy ekologicznych, łączących obszary chronione, lasy i grunty rolne, w szczególności w ramach regionalnej sieci ekologicznej oraz lokalnych systemów przyrodniczych. Działania te powinny być skoordynowane z zapisami dotyczącymi form ochrony przyrody.

4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy Słubice nie obowiązuje Gminny Program Rewitalizacji, w związku z czym nie ma także wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Do najważniejszych działań w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego w tych obszarach należą:

- uporządkowanie „starej tkanki” ruralistycznej poprzez właściwe zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- przebudowa budynków i pomieszczeń z adaptacją do nowych funkcji,
- renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne lub kulturalne, przyczyniająca się do tworzenia stałych miejsc pracy,
- wyburzenie budynków o charakterze dysharmonijnym i zastąpienie ich nowymi obiektami dostosowanymi do otoczenia,
- wyremontowanie lub przebudowa budynków i infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych,

- przebudowa przestrzeni publicznych, takich jak: place, parkingi, place zabaw czy elementy małej architektury,
- tworzenie nowych miejsc rekreacji, terenów zieleni urządzonej,
- poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego, poprawa dostępności do sieci urządzeń infrastruktury technicznej,
- dla obiektów związanych z rolnictwem dopuszczanie również pozarolniczego wykorzystania istniejących obiektów do nowych działalności,
- przywrócenie przestrzeniom i budynkom należnej im roli w strukturze gminy.

Obszarami potencjalnej rekultywacji lub remediacji są tereny złóż surowców naturalnych, w których eksploatacja kopaliny została zakończona lub zaniechana. Rekultywacja obiektów przemysłowych i poeksploatacyjnych powinna być zgodna z decyzjami urzędowymi dotyczącymi działań rekultywacyjnych lub remediacji. Potencjalne zmiany funkcji obszarów będą możliwe po zakończeniu prac rekultywacyjnych i określeniu docelowej funkcji obszarów, z uwzględnieniem aktualnego przeznaczenia terenu w dokumentach planistycznych.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako *„wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”*.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+, Gmina Słubice zaliczona została do **Płockiego Obszaru Strategicznej Interwencji**.

Płocki Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) ukierunkowany jest na wyrównywanie deficytów infrastrukturalnych, środowiskowych i społecznych w subregionie płockim. Szczególny nacisk położono na poprawę bezpieczeństwa i dostępności transportowej, ochronę środowiska oraz poprawę jakości życia mieszkańców, w tym dostępu do usług zdrowotnych.

Jednym z kluczowych wyzwań dla tego obszaru jest konieczność wyprowadzenia transportu materiałów niebezpiecznych poza tereny zurbanizowane, co istotnie zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców. Równolegle planowany jest rozwój infrastruktury kolejowej – szczególnie nowego połączenia z Warszawą – oraz wdrażanie niskoemisyjnego i zintegrowanego transportu publicznego, który ma zapewnić lepszy dostęp do lokalnych centrów oraz

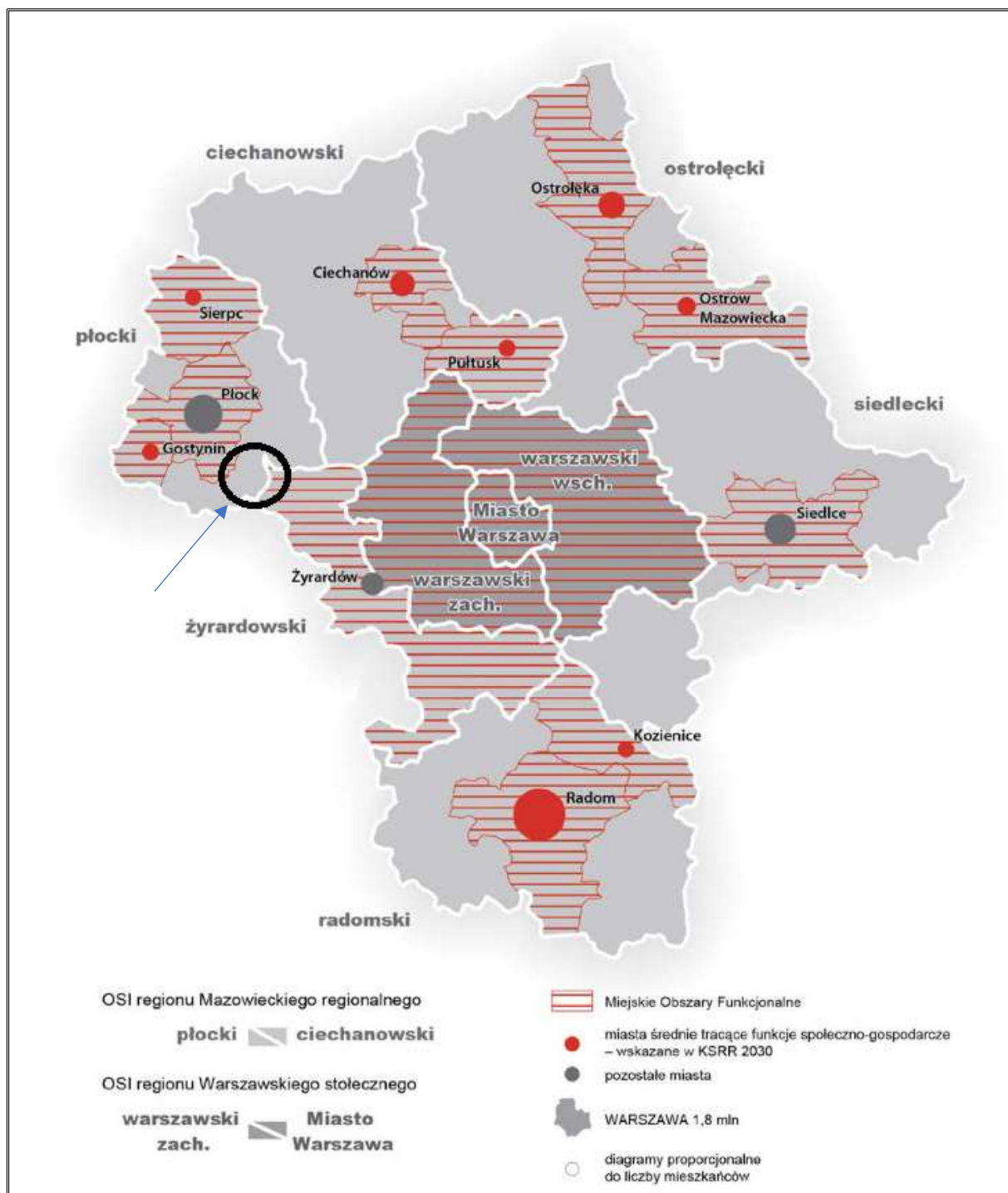
przystanków kolejowych. Rozbudowie ulegnie również infrastruktura piesza i rowerowa, co wpisuje się w koncepcję zrównoważonej mobilności.

Działania obejmują także kwestie środowiskowe. Szczególny nacisk położono na ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu i transportu, między innymi poprzez promocję zero- i niskoemisyjnych środków komunikacji. Dzięki lepszej dostępności komunikacyjnej możliwe będzie również efektywniejsze wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych, takich jak Zbiornik Włocławski.

W zakresie usług publicznych priorytetem jest rozwój specjalistycznej opieki zdrowotnej, zwłaszcza onkologicznej i geriatrycznej. Planowane są także działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz promocji kształcenia kadr medycznych. Równocześnie przewiduje się modernizację infrastruktury komunalnej – w tym systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych – co przyczyni się do poprawy warunków życia oraz zwiększenia efektywności środowiskowej.

Płocki OSI traktowany jest jako obszar wymagający zintegrowanego wsparcia inwestycyjnego, które połączy rozwój infrastruktury technicznej z poprawą dostępności usług i ochroną zasobów środowiskowych.

Rysunek 7. Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego – przybliżone położenie gminy Słubice

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Słubice

Na terenie gminy Słubice nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Gminy Słubice – Wójta Gminy Słubice.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności.

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Słubice,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Wójt Gminy będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne referaty i pracowników Urzędu Gminy Słubice oraz kierowników, dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Rada Gminy będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Gminą Słubice (liderem i koordynatorem).

Rysunek 8. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii konieczne będzie aktualizacja, opracowywanie i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów) wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,

- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Programu Przeciwdziałania Narkomani,
- Programu Wspierania Rodziny.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Gminy oraz dostępna będzie do wglądu w Urzędzie Gminy.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu pozyskanych informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów. Ewaluacji podlegać będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen; oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Organem odpowiedzialnym za

monitorowanie będzie Wójt Gminy Słubice, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje przede wszystkim zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 poz. 1153). Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

Do roku od zakończenia realizacji Strategii sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Gminy powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych. Gmina Słubice, przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),

- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 12. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności													
Cel operacyjny 1.1. Dostępne i wysokiej jakości usługi publiczne i społeczne	Zwiększenie jakości edukacji i wychowania	Poprawa dostępności do edukacji i jakości kształcenia podstawowego, rozbudowa oferty edukacyjnej poprzez zajęcia dodatkowe											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Wzmacnianie oferty oświatowo-wychowawczej poprzez rozwój żłobków i przedszkoli na terenie gminy.											
	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Nowe obiekty sportowo-rekreacyjne											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Modernizacja boisk, placów zabaw											
		Budowa siłowni zewnętrznej											
	Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych oraz pomocy społecznej	Zwiększenie dostępu usług rehabilitacyjnych											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Większa ilość programów profilaktycznych											
		Działania zmniejszające liczbę beneficjentów pomocy społecznej											
	Poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej	Poprawa komfortu cieplnego i zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
Cel operacyjny 1.2.	Poprawa w zakresie	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa											środki własne (Budżet Gminy Słubice),

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
Zintegrowana i bezpieczna społeczność lokalna	bezpieczeństwa publicznego	Edukacja w zakresie zagrożeń społecznych, przemocy i cyberbezpieczeństwa, a także działania prewencyjne we współpracy z policją i placówkami szkolnymi											środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Doposażenie jednostek lokalnej straży pożarnej (OSP) w sprzęt ratowniczy i środki transportu											
	Działania mające na celu zniwelowanie wykluczenia społecznego mieszkańców	Modernizacja i rozbudowa placówek oświatowych – poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Mniejsza liczba barier architektonicznych											
Cel operacyjny 1.3. Wzmocniona tożsamość kulturowa oraz tradycje i dziedzictwo lokalne	Renowacja obiektów dziedzictwa kulturowego	Renowacja zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego (w tym kościołów i kapliczek)											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Wsparcie organizacji lokalnych i tradycji	Wsparcie dla kół gospodyń wiejskich (KGW), twórców ludowych, zespołów folklorystycznych											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Organizacja wydarzeń promujących lokalną kulturę (na przykład festyny, dożynki).											
	Rozwój turystyki i infrastruktury kulturowej	Budowa miejsc odpoczynku i punktów widokowych											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
Cel strategiczny 2. Zwiększony potencjał gospodarczy													

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
Cel operacyjny 2.1. Zwiększona efektywność funkcjonowania gospodarstw rolnych	Rozwój infrastruktury technicznej	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej											
		Wymiana starych rurociągów											
		Rozwój infrastruktury energetycznej (w tym nowe lampy solarne).											
	Poprawa dostępu do internetu	Eliminacja tzw. „białych plam” w dostępie do sieci szerokopasmowej – rozbudowa i modernizacja sieci światłowodowych											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Zwiększenie zasięgu i pojemności usług mobilnych											
		Zwiększenie wykorzystania usług szerokopasmowych											
Cel operacyjny 2.2. Rozwinięta przedsiębiorczość z wykorzystaniem lokalnego potencjału	Wsparcie sfery rolniczej	Wspieranie rozwoju systemu doradztwa dla rolników, promocja dostępnych instrumentów wsparcia											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Podnoszenie kwalifikacji rolników, organizowanie kursów, szkoleń											
		Wzmacniania potencjału gospodarczego gospodarstw rolnych (oferowanie różnych form wsparcia dla rolników).											
Cel strategiczny 3. Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń													
Cel operacyjny 3.1. Sprawna i rozwinięta infrastruktura komunikacyjna	Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej	Modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych											środki własne (Budżet Gminy Słubice),
		Zwiększenie dostępności usług poprzez budowę dróg											

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		dojazdowych, parkingów, ścieżek rowerowych											środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez modernizację oraz rozbudowę chodników i przejść dla pieszych, a także systemów oświetlenia ulicznego (w tym wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne LED)											
		Montaż progów zwalniających, znaków aktywnych											
	Rozwój infrastruktury komunikacji publicznej i transportowej	Utrzymanie i rozwój komunikacji publicznej, w tym lokalnych linii autobusowych											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
	Cel operacyjny 3.2. Racjonalne planowanie przestrzenne	Zrównoważona polityka planowania przestrzennego	Zwiększenie pokrycia gminy planami miejscowymi										
Rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego													
Unikanie działań prowadzących do rozpraszania zabudowy i promowanie zwartej													
Redukcja konfliktów przestrzennych, ograniczenie niekontrolowanej suburbanizacji.													
Cel strategiczny 4. Odporne klimatycznie i czyste środowisko													
Cel operacyjny 4.1. Zwiększona ochrona zasobów przyrodniczych i poprawa jakości środowiska	Ochrona ekosystemów lokalnych i wspieranie zrównoważonego korzystania	Zachowanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo, ochrona terenów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa,
		Ochrona zasobów wodnych – promowanie oszczędnego											

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
	z zasobów naturalnych	gospodarowania wodą w rolnictwie i gospodarstwach domowych											inne środki zewnętrzne.
		Ochrona gleby – kontrola nielegalnych zrzutów ścieków i odpadów											
	Retencja i ochrona zasobów wodnych	Poprawa melioracji na terenach gminnych – zwiększenie retencji wodnej na poziomie lokalnym											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Ochrona obszarów narażonych na podtopienia i powódzie, wdrażanie systemów prewencyjnych i zabezpieczeń przeciwpowodziowych											
		Realizacja działań wskazanych w Planie Gospodarowania Wodami dla dorzecza Wisły jako możliwych do wdrożenia przez gminę – np. renaturyzacja cieków wodnych, odtworzenie terenów zalewowych, lokalne zabezpieczenia przeciwpowodziowe.											
	Zwiększenie świadomości środowiskowej i promocja działań proekologicznych	Edukacja mieszkańców na temat smogu i spalania odpadów, organizacja działań i programów dotyczących ochrony środowiska											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
Cel operacyjny 4.2. Zielona infrastruktura wielofunkcyjna	Realizacja działań niskoemisyjnych w ramach poprawy stanu środowiska	Działania zmniejszające emisję zanieczyszczeń											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Ochrona powietrza i walka z niską emisją – termomodernizacja budynków publicznych											

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2026-2035

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		Wsparcie i zachęty dla prywatnych inwestycji energooszczędnych											
	Zagospodarowanie terenów zielonych	Rozwój i wzrost powierzchni terenów zielonych oraz poprawa ich stanu, zwiększenie ilości zieleni urządzonej na terenie gminy											środki własne (Budżet Gminy Słubice), środki z funduszy europejskich, budżetu Państwa, inne środki zewnętrzne.
		Tworzenie zielonej infrastruktury (parki, łąki kwietne, nasadzenia drzew, krzewów i zieleni niskiej)											

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Powyższe fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, a jego celem jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** wspierany jest rozwój wsi i obszarów wiejskich oraz sektor rolno-spożywczy. W perspektywie na lata 2021-2027 wyznaczono dziewięć celów w zakresie: zapewnienia rolnikom godziwych dochodów, zwiększenia konkurencyjności, poprawy pozycji rolnika w łańcuchach wartości, przyczyniania się do łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowywania się do nich, a także do zrównoważonej produkcji energii, wydajnego gospodarowania glebą, różnorodności biologicznej i krajobrazu rolniczego, zmian strukturalnych i wymiany pokoleń, zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich, zdrowia, żywność i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

Rządowy Fundusz Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Funduszu ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,
- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,
- Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego, Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

1. Odporne społeczeństwo:
 - Ochrona zdrowia.
 - Edukacja.
2. Odporne państwo:
 - Cyfryzacja usług publicznych
 - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
 - Umiejętności.
 - Nowe technologie.
4. Odporne środowisko:
 - Budynki.
 - Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2027 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO)

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika, jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównymi sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura

społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Analiza SWOT – wymiar społeczny	23
Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy	24
Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy	24
Tabela 4. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe gminy	26
Tabela 5. Cele strategiczne i operacyjne	29
Tabela 6. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia w zintegrowanej i bezpiecznej społeczności	32
Tabela 7. Cel strategiczny 2. Zwiększony potencjał gospodarczy	36
Tabela 8. Cel strategiczny 3. Uporządkowana i funkcjonalna przestrzeń	39
Tabela 9. Cel strategiczny 4. Odporne klimatycznie i czyste środowisko	42
Tabela 10. Wykaz jednostek pomocniczych i miejscowości wchodzących w skład gminy Słubice	44
Tabela 11. Ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Słubice	48
Tabela 12. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy	80
Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – strefy funkcjonalno-przestrzenne	46
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – środowisko przyrodnicze	50
Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura komunikacyjna	52
Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura techniczna	54
Rysunek 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – infrastruktura społeczna	57
Rysunek 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – dziedzictwo kulturowe i zabytki	58
Rysunek 7. Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego – przybliżone położenie gminy Słubice	74
Rysunek 8. Podział zadań realizacji Strategii	76